

Sisällysluettelo

LUE TÄMÄ ENSIN	1
KOKOOJA / JUONTAJA JA MESSUTIIMI	2
KOKOOJA / JUONTAJA	2
MESSUSTA VIESTIMINEN	3
MESSUKOKOUKSET	3
TUOMASNET	4
KÄSIOHJELMA	4
KOLEHTIPERIAATTEET	4
LITURGI	5
SYNNINTUNNUSTAJAT	6
EHTOOLLISAVUSTAJAT	7
RUKOUSAVUSTAJAT	7
RIPPI-ISÄ JA -ÄITI	8
SAARNAAJA	9
TEKSTINLUKIJAT	10
MUSIIKINJOHTAJA	11
MIKSAAJA	11
ESIRUKOUSJOHTAJA	12
RUKOUSALTTAREIDEN HOITAJAT	14
RUKOUSALTTARIPALVELIJAT	16
YHTEISEN ESIRUKOUKSEN TOTEUTTAMINEN	17
PALVELURYHMÄN VETÄJÄ	18
TERVETULOTOIVOTTAJAT	18
EHTOOLLISPIKARIEN HOITAJAT	19
KOLEHDIN KERÄÄJÄT	19
TISKAAJAT	19
ISÄNTÄ	20
KULKUEEN JÄRJESTYS	21
KALUSTONHOITAJA	21
EHTOOLLISAINEIDENTÄYDENTÄJÄT	22
EMÄNTÄ	22
KRYPTASSA MESSUPÄIVÄNÄ	23
VÄLIPALATARJOILU	23
LASTENHOITO JA PYHÄKOULU	23
TEEJATKOT	23
KIRKON POHJAPIIRROS	24

Hyvä Ystävä!

Tämä on Tampereen Tuomasmessun käsikirjan kahdeksas, vuoden 2013 syksyllä päivitetty painos. Viimeisin lisäys syksyllä 2018. Messun toteuttaa yli kuusikymmentä vapaaehtoista, jotka hoitavat yli kahtakymmentä eri tehtävää sekä lisäksi vielä laulajat ja soittajat. Joukossa on aina useita ensikertalaisia. Olet sydämellisesti tervetullut tähän laajaan ja palkitsevaan yhteistyöhön! Jokainen messu on oma projektinsa. Tehtäviin tullaan vain yhteen messuun kerrallaan. Messujen päätyttyä voi saarnatuolin juurella ja alakerran jatkoilla ilmoittautua seuraavien messujen tehtäviin.

Tämä käsikirja on osavastuunkantajien yhteistyösopimus, jossa kuvaillaan eri tehtävät ja sovitaan kunkin vastualueet. Käsikirja ei ole tarkoitettu sitovaksi ohjeeksi, josta ei voi poiketa. Tilanteet muuttuvat, ja käytäntöä on sen vuoksi syytä jatkuvasti tarkistaa. Kasvavan kokemuksen myötä on jokaisen hyvä arvioida tehtävien mielekäästä hoitamistapaa.

*Kunnioita yhteistyökumppaneitasi; tule ajoissa kirkkoon tehtäväsi mukaisesti! Kunnioita yhteistyökumppaneitasi; tule ajoissa kirkkoon tehtäväsi mukaisesti! Kunnioita myös kaikkia messussa olevia; älä käytä hajusteita! **Kaikki messumme ovat hajusteettomia.***

Tuomasmessun valmisteluprosessi lähtee käyntiin siten, että messuasioden taustavastuuseen sitoutunut Vastuuryhmä valitsee jo hyvin varhaisessa vaiheessa kutakin messua varten kokoojan, joka alkaa etsiä messutiimiin yhteistyökumppaneita ja suunnitella heidän kanssaan messua. Nämä messun päävastuulliset etsivät edelleen lisää väkeä tarvittavan määrän. Vastuuryhmän toimesta on messuihin järjestetty mm. musiikki, miksaaja, isäntä, emäntä, alttaritarvike-komeron hoitaja, tiskaajat, lastenhoito ja tarjoilut.

Messuvastuuta halutaan jakaa rohkeasti myös uusille tuomaille. Messutiimin työskentely ei ole kuitenkaan mikään irrallinen yksityinen projekti, vaan osa yhteistä Tuomas-toimintaa, josta viime kädessä on vastuussa Tuomas-kokous. Kutakin messua varten sovitaan kokenut tuki- / yhteyshenkilö, joka välittää tiimille tietoa tarvittavista asioista sekä tukee muutenkin messuprosessia kulloinkin tarvittavalla tavalla. Hän varmistaa, että tiimin jäsenillä on käytössä tämä Tuomasmessun käsikirja ja muu messuja varten tuotettu tukimateriaali, tietoa Tuomasnetistä, käsiohjelman tekemisestä ym. Tukihenkilö auttaa tarvittaessa myös löytämään sopivia ihmisiä eri tehtäviin. Tuomas-luettelossa on paljon henkilöitä, jotka ovat ilmoittaneet olevansa käytettävissä messun tehtävissä. Erityisesti on syytä muistaa hiljan mukaan ilmoittautuneet. Kannattaa myös rohkaista etsimään aivan uusia ihmisiä. Messuvalmistelujen eteneminen kirjataan Tuomasnettiin (www.tampereentuomasmessu.fi).

Huom. Käsikirjassa mainitut kellonajat tarkoittavat messua, joka alkaa klo 18

KOKOOJA / JUONTAJA JA MESSUTIIMI

Tuomasmessun valmistaminen on parhaimmillaan aina yhteistyötä. Kokooja-juontajan ensimmäinen tehtävä on koota messua suunnitteleva messutiimi, johon tulisi kuulua kokoajan lisäksi ainakin liturgi, musiikinjohtaja, esirukousjohtaja, palveluryhmän vetäjä ja saarnaaja sekä tarvittaessa messun tukihenkilö. Kokoajalla on ensisijainen vastuu messun sisällön suunnittelusta ja valmisteluista, mutta messun toteutumiselle on tärkeää koko messutiimin yhteistyö. **Kokoajalla ja tiimillä on vastuu myös siitä, että kaikille tehtäviin tuleville kerrotaan, että Tuomasmessut ovat hajusteettomia!**

Tampereella Tuomasmessun kulkua on toteutettu melko vapaasti. Varsinkin messun alkuosan toivoisi olevan lämminhenkinen ja tuomaita puhutteleva. Messutiimi voi luoda messuun omaa erityisilmettä ja järjestystä sekä tavallisuudesta poikkeavia yksityiskohtia vahvistamaan kunkin messun sanomaa.

Messutiimi valitsee messun tekstit mielellään kyseisen pyhäpäivän teksteistä ja työstää messun teemaa. Suositeltavaa on, että messussa luettaisiin ainakin kolme tekstiä: päivän psalmi, vanhan testamentin teksti tai epistola ja evankeliumi. Messun laulut valitaan pääosin joko violetista Tuomaslauluja-, vihreästä Messulauluja- tai Viisikielinen-kirjasta. Käsiohjelmaan voi lisäksi laittaa 1-3 laulua käytettävän laulukirjan ulkopuolelta.

KOKOOJA / JUONTAJA

Vastuuryhmä etsii hyvissä ajoin kutakin messua varten kokoojan ja tukee häntä messun kokoamisessa. Organisointia ja käytännön pikku asioita kokoojalla on paljon, mutta tärkeintä on ymmärtää tehtävän luonne. Tehtävä on hengellinen. Jumala ja yhteisö ovat Sinut siihen kutsuneet. Tehtävä on yhteinen. Johdat yhteistyötä, mutta myös sinua autetaan ja sinun puolestasi rukoillaan. Tehtävä on persoonallinen. Saat ottaa lahjasi ja ideasi käyttöön. Saat myös erehtyä, olla osaamaton, väsyäkin, mutta

kerro siitä toisille, jotta asiat tulevat hoidetuiksi. Kokooja luo yhteyttä ja innostusta. Rukouksen ohella tärkeää on jakaa tietoa ja huolehtia siitä, että jokainen tiimin jäsen saa ohjeet oman ryhmänsä tehtävistä. Ensi kertoja kokoojana olevalle nimetään tukihenkilö, joka kulkee rinnalla. Muulloinkin näin laajassa tehtävässä kannattaa miettiä rinnalla kulkijaa.

Ennen messun alkua:

- * Kokooja tulee kirkkoon viimeistään klo 15.30.
- * Hän tarkistaa, että päävastuuhenkilöt ovat paikalla ja valmistelut käynnissä.
- * Luo yhteishenkeä ja auttaa eri tehtävissä olevia mahdollisten ongelmien ratkaisuisia.
- * Kokeilee lukupulpetin mikrofonia ja katsoo, että muutkin siihen puhuvat pääsevät sitä kokeilemaan. Mikrofoniiin on tärkeää puhua hitaasti ja huolellisesti artikuloiden.
- * Kutsuu kappelissa **klo 17.30 alkavaan rukoushetkeen** kaikkia, joille se on tehtävien puolesta mahdollista. Ellei muuta ole sovittu, kokooja aloittaa rukoushetken rohkaisevalla puheenvuorolla ja rukouksella ja antaa sen jälkeen muille mahdollisuuden rukoilla. Liturgi päättää rukouksen. Kappelissa on Tuomaslauluista koottu pieni lauluvihko.
- * Jos alkujuonto on ennen alkulaulua, juontaja ei osallistu kulkueeseen, vaan siirtyy rukoushetken jälkeen suoraan kirkkosaliin.

Messussa:

- * Musiikkiryhmä aloittaa kirkkosalissa klo 17.45 ja juontaja aloittaa klo 18.00.
- * Alkujuonto on messuun virittävä persoonallinen tervetulotoivotus. Mahdolliset tiedotukset ja vastuunkantajien nimet voi mieluummin tuoda esiin käsiohjelmassa.
- * Tarvittaessa voi selvittää Tuomasmessun kulkuun liittyviä erityispiirteitä: hiljaisuustaukoja, liikkumisia, hymnejä, ristinmerkkejä, rauhantoivotuksia ja ehtoolliskäytäntöä.
- * Tuomasmessun luonnetta erilaisia ihmisiä yhteen kokoavana ehtoollisjuhlanan kannattaa korostaa. Tuomasmessussa ei aseteta rajoja eikä vaatimuksia itse kunkin hengellisyydelle tai mukana olemiselle.

- * Kokooja seuraa, että messu etenee suunnitelmien mukaan - tai tilanteen vaatimalla tavalla.
- * Juontajakin voi lukea päivän psalmin, jos niin on liturgin kanssa sovittu.
- * **Loppujuonnon** paikka ja sen hoitaja sovitaan liturgin kanssa. Kumpi tulee ensin: loppujuonto vai messun liturgiaan kuuluva lähettäminen? Loppujuonnossa joko kokooja tai liturgi kutsuu ihmisiä teejatoille ja kehottaa ilmoittautumaan messutehtäviin joko saarnatuolin juurella tai teejatoilla. Hän myös kertoo, että messun loputtua on vielä mahdollisuus keskusteluun valkopukuisen kanssa kirkon etuosassa.

MESSUSTA VIESTIMINEN

Viestintä on tärkeää, jotta messu tavoittaa vanhoja ja uusia kävijöitä. Viestinnässä käytetään eri kanavia monipuolisesti (lehdet, radio, esitteet, internet, sähköposti, Facebook). Tavoitteena on, että kaikki kohderyhmät saavat Tuomasmessusta ajantasaista tietoa sillä välineellä, joka itselle on luontevin.

Messun teemasta tiimi muodostaa halutessaan 2-3 sanan mittaisen otsikon, jota käytetään messu-ilmoituksissa **Tamperelaisessa ja Aamulehdessä**. Anne Purontaka (anne.purontaka(at)evl.fi) hoitaa em. ilmoitukset ja lisäksi parin rivin kuvauksen messusta **Siltaan**. Nämä tiedot on ilmoitettava Annelle ennen messua edeltävän Sillan ilmoitusten jättöpäivää, mitä voit kysyä Kaija Jääskeläiseltä (kaija.jaaskelainen (at)live.fi). Messutiimiä rohkaistaan tarjoamaan messusta myös puffia Siltaan.

Lisäksi jokaisesta messusta laitetaan automaattisesti sovitun henkilön (Kaija Jääskeläinen) toimesta ilmoitus **Aamulehden menot** –palstalle sekä Aamulehden kotisivuille <http://aamulehti.menoinfo.fi/>. **Radio Moreeniin** lähetetään messuista pieni uutinen, joka luetaan kyseisenä sunnuntaina Tuomiokirkon jumalanpalveluksen jälkeen.

Tuomasmessun kotisivuille tulee viikkoa tai kahta ennen messua ytimekäs ennakkojuttu messusta. Tätä varten Anne Karhola (anne.karhola(at)sci.fi) ja Vesa Keinonen (vkeinonen (at)kolumbus.fi) haastattelevat vuorollaan kokoojaa ja ehkä muitakin messussa palvelevia. Anne tai Vesa ottaa ennen

messua yhteyttä kokoojaan joko puhelimella tai sähköpostilla. Tiimiä kannustetaan miettimään mitä asioita messusta halutaan erityisesti tuoda esille kutsuttaessa ihmisiä messuun.

Messun ennakkojuttua tuodaan aktiivisesti esille myös Tuomasmessun Facebook-sivulla.

Tuomasmessujen valokuvausta ei vuoden 2015 alusta tehdä enää keskitetysti. Poikkeuksen muodostavat erikseen sovittavat messut. Mikään ei kuitenkaan estä jokaista messutiimiä valitsemasta omaa valokuvaajaa, joka kuvaa vaikka kamerakännykällä esimerkiksi rukousalttarit.

Tuomasmessun **esitteitä** on saatavilla seurakuntien talon Tuomas-kaapissa ja Aleksanterin kirkossa. Niitä saa vapaasti jakaa. Viestintä eri muodoissaan on tärkeää, jotta yhä useampi ihminen pääsisi osalliseksi messusta, johon olemme paljon panostaneet. Käytä siis myös kaikki omat kanavasi messusta kertomiseen!

MESSUKOKOUKSET

Messutiimin kokouksia voi pitää kirkon Kryptassa tai Seurakuntien talossa. Emmauksessa ja Jopessa on Tuomasmessun laulukirjoja ja muuta materiaalia, joten niitä kannattaa suosia kokouspaikkoina. Ota kokousvarauksessa yhteyttä Anne Purontakaan (puh. 040 804 9802, anne.purontaka(at)evl.fi). Tee varaukset mahdollisimman ajoissa, viimeistään viikkoa ennen kokousta.

Messutiimin suunnittelukokousten lisäksi on koettu hyväksi kutsua messuviikolla kaikkia messun toteuttajia **yhteiseen messukokoukseen**. Näin mahdollisimman monelle tulee tuntuma yhdessä toteutettavasta messusta ja sen eri vastuualueista. Messun yksityiskohtien tarkistamisen rinnalla on tärkeää rohkaista jokaista tehtävässään ja luoda yhteenkuuluvuutta. Yhteisen osuuden lisäksi on hyvä jättää eri ryhmille aikaa keskusteluun omasta messutehtävästä. Tässä niin kuin muussakin valmistelussa “hyvin rukoiltu on puoliksi tehty”. Tämä ns. kirkkokokous pidetään Aleksanterin kirkossa ja Kryptassa. Sille on aika varattu koko kaudeksi eteenpäin. Kysy Kaija Jääskeläiseltä (kaija.jaaskelainen(at)live.fi). Syksyn kirkkokokous- ja

tuomaskokouspäivät on merkitty myös kunkin messun sivulle. Jos kirkkokokousaika ei sovi, niin kokooja varaa uuden ajan ottamalla yhteyttä Anne Purontakaan (anne.purontaka(at)evl.fi).

Messupäivänä kirkko ja krypta on varattu valmiiksi messua ja sen valmistelua varten klo 14 - 21.30.

Messun jälkeinen Tuomas-kokous on messun jälkeisenä maanantaina klo 17.00. seurakuntien talon Emmaus-huoneessa. Tarjoilu alkaa klo 16.30. Tarjoilusta vastaa messutiimi kokoojan johdolla.

Kokouksessa voi antaa ja saada palautetta messusta.

Tuomas-kokoukseen voi kutsua kaikkia messun valmistelussa mukana olleita. Toivottavaa on, että mahdollisimman moni messutiimistä pääsisi paikalle. Palautteen lisäksi kokouksessa käsitellään messuihin ja muuhun Tuomas-toimintaan liittyviä asioita.

TUOMASNET

Kotisivullamme oleva Tuomasnet (www.tampereentuomasmessu.fi) palvelee messujen valmistelijoita ja muita messutyöstä kiinnostuneita. Siellä on jokaiselle messulle oma osasto, johon merkitään kokoukset, tekijät, tekstejä, lauluja ym. messun sisällöstä. Messutietoja kirjaavat Tuomasnetiin Päivi Palonen, paivi.palonen(at)tpnet.fi, tai Kaija Jääskeläinen, kaija.jaaskelainen(at)live.fi. Tuomasnetistä löytyy myös hyödyllisiä ohjeita ja pohjia mm. messumonisteeseen ja käsiohjelmaan.

Tuomasnetiin rekisteröidytään. Jos haluat sen tehdä, lähetä sähköpostiosoitteesi Kaija Jääskeläiselle.

KÄSIOHJELMA

Tiimi huolehtii käsiohjelman tekemisestä, joko omin voimin tai apua pyytäen. Tuomasnetissä on käsiohjelman pohjia. Käsiohjelma painetaan Granossa (2015). Ohjelman painattamiseen kannattaa varautua ajoissa niin, että se olisi käytössä jo ennen messua yhteisessä kirkkokokouksessa. Käsiohjelmista vastaava on Timo Saarinen, 0400 650 255, timo(at)pmo.fi, ja hän huolehtii myös painatuksesta.

KOLEHTIPERIAATTEET

Tuomasmessussa keräämme kolehdin pääsääntöisesti lähetyksen sekä kansainvälisen tai paikallisen diakonian kohteisiin. Välitämme kolehdit lähetyksen ja kansainvälisen diakonian kohteisiin ensisijaisesti Suomen Lähetysseuran (SLS) tai jonkin muun kirkon lähetysjärjestön sekä Kirkon Ulkomaanavun (KUA) kautta. Paikalliseen diakoniaan suunnatuista kolehdeista sovitaan tapauskohtaisesti diakoniakeskuksen kanssa.

Messutiimin toivotaan edellä kuvatulta pohjalta keskustelevan kolehtikohteesta. Ennen kolehtikohteen lopullista päättämistä, messutiimi välittää ehdotuksensa vastuuryhmälle. Näin varmistetaan, että omat kummikohteemme ja lähettimme saavat lupaamamme avun ja että jollekin muulle kohteelle ei kerätä useampaa kolehtia/vuosi. Vastuuryhmällä saattaa olla tiedossaan myös perusteltuja sille esiteltäviä kolehtikohteita. Näitä vastuuryhmä voi myös messutiimeille ehdottaa. On hyvä muistaa, että emme kerää kolehtia koskaan yleisesti millekään järjestölle, vaan jonkin järjestön kautta tiettyyn tarpeeseen. Keskeistä on siis kolehdin kautta apua saavien ihmisten tilanne eikä niinkään se kanava, jota kautta apu välittyy.

Hyvä kolehtikohde on konkreettinen, ajankohtainen ja koskettava. Sen tulee olla kristillisen työn kannalta perusteltu ja riittävän rajattu, jotta lahjoittaja tietää mihin hän lahjansa antaa. Kolehtikohteen esittely on selkeä ja lyhyt kuvaus kohteesta. Kiteytetty konkretia on paras vetoamus. **Kolehdin välittäjänä** kohteeseen tulee olla seurakunta, jokin työmuoto tai jokin edellä mainituista järjestöistä. Kaikista kolehtikohteeseen liittyvistä tarkennusta vaativista kysymyksistä on hyvä olla yhteydessä Timo Takalaan (timo.takala(at)evl.fi). Pohdimme asioita tarvittaessa lähemmin yhdessä.

Vahtimestari tarvitsee messussa **kolehdin tarkan kohteen ja tilinumeron**, joka suljetaan rahojen kanssa pankkipusseihin. Messun kokoaja huolehtii, että tämä tieto on messussa käytettävissä. Isäntä on läsnä, kun kolehti tuodaan sakastiin ja suljetaan kolehtipusseihin sekä panee toisena (suntion lisäksi) nimensä kolehdin mukaan menevään pankkisiirtolappuun.

LITURGI

Liturgi on jumalanpalveluksen johtaja. Tehtävästä suoriutuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä muun messutiimin kanssa (kokooja, musiikinjohtaja, isäntä, esirukousjohtaja, palveluryhmän vetäjä). Seuraavat näkökohdat on tarkoitettu Sinulle avuksi monien yksityiskohtien yhteensovittamiseksi ja turhien ongelmien karsimiseksi. **Liturgin tehtäviin kuuluu ennakkopalaveriinin osallistuminen muun messutiimin kanssa.** Kokemus on osoittanut, että suunnittelutyöhön varatut kokoontumiset jo hyvissä ajoin ennen messupäivää virittävät ajatukset yhteiseen rukoukseen, hiljentymiseen ja hengelliseen rakentumiseen. Kun keskeisille vastuuhenkilöille alkaa kirkastua näiden elementtien merkitys, se välittyy myös messun osallistujille. Varaa siis riittävästi aikaa messun valmisteluvaiheelle!

Liturgi kantaa luonnollisesti päävastuun messun liturgiasta, mutta sitä valmistellaan yhdessä kokoojan, musiikinjohtajan ja koko messutiimin kanssa. Messulauluja -kirjan lopussa tai Tuomasnetissä olevat mallit eivät ole sitovia, vaan voit soveltaa siellä annettuja vaihtoehtoja haluamallasi tavalla. Tärkeintä on, että sinä, kokooja ja musiikinjohtaja tiedätte, miten messu etenee ja välitätte tiedon muille vastuuhenkilöille. Miksaajan informointi on erityisen tärkeää. Tämän takia tarvitaan erityinen **toimittajien messumoniste.**

LITURGIN VASTUULLA OLEVAT TEHTÄVÄT: (ellei toisin sovita)

* Toimittajien messumonisteen laatiminen

Liturgi laatii yksityiskohtaisen toimittajien monisteen messun kulusta. Messumonisteen laatimisen avuksi on Tuomasnetistä tai messun yhteyshenkilöltä saatavissa erilaisia messun perusrunkoja ja rukouksia. Tuomasmessun eri osiin sopivaa rukousmateriaalia löytyy Kirkkokäsikirjan Jumalanpalvelusten kirjasta. Toimittajien messumonisteen tarvitsevat liturgin lisäksi ainakin musiikinjohtaja, isäntä, miksaaja, kokooja ja esirukousjohtaja sekä mielellään myös tekstinlukija. Messumoniste tulee toimittaa musiikinjohtajalle ennen viimeistä messukokousta.

* Ehtoollisavustaja-pappien kutsuminen

Jokaisessa messussa ehtoollista jakaa 6 paria. Jakajista toinen on maallikko. Liturgin lisäksi ehtoollista jakamaan tarvitaan siis 5 pappia. Maallikkoavustajista 3 on naisia ja 3 miehiä, joten myös pappien toivotaan jakaantuvan niin, että jokaisessa parissa on mies ja nainen. Liturgi tai kokooja pyytää ehtoollisavustajat sen mukaan kuin asiasta sovitte. **Kutsu ehtoollisavustajat kirkkoon siten, että he ovat pääalttarilla albaan pukeutuneina klo 17, jolloin käynte yhdessä läpi heidän tehtävänsä. Pyydä pappiavustajia tuomaan oma alba ja stola!**

Jos on vaikea saada ehtoollisavustajapappeja, voit ottaa yhteyden Anne Purontakaan ([anne.purontaka\(at\)evl.fi](mailto:anne.purontaka(at)evl.fi)) ja pyytää Annea lähettämään yhtymän papeille viestin: ”Voisitko tulla jakamaan ehtoollista ____ (esim. 19.1.) Tuomasmessuun.”

Maallikkoavustajina voidaan käyttää vain Tuomas-yhteisön ehdottamia Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherralta luvan saaneita henkilöitä. Lupa on kerralla noin 40-50 maallikolla. Se haetaan vuosittain ja koskee vain Tuomasmessua Aleksanterin kirkossa. Tuula Latvala ilmoittaa liturgille ja kokoojalle messuun tulevat maallikkoavustajat. Tällä tavalla listalta tulee kutsutuksi tasapuolisesti kaikkia luvan saaneita.

* Ehtoollisavustajien ja rukouspalvelijoiden ohjaaminen

Kysy ehtoollisavustajilta jo etukäteen heidän mahdollisuutensa osallistua sielunhoitoon alttarilla sekä öljyllä voitelemiseen puiston puoleisella ovella ja selvitä heille ehtoollisenjakoparit ja -jakopaikat (tämän käsikirjan takana on avuksi kirkon pohjapiirros). Voit esim. sähköpostilla lähettää ennen viimeistä messukokousta pappi- ja maallikkoavustajille viestin, jossa on selvitetty kunkin avustajan tehtävät (esim. ehtoollisen jakoparit ja -paikat) sekä aika, jolloin heidän toivotaan saapuvan paikalle messupäivänä. Näin papit ja maallikot voivat jo ennalta orientoitua tuleviin tehtäviinsä huolella.

* Klo 17 tehtävien läpikäyminen pääalttarilla ehtoollisavustajien kanssa

Käy läpi tehtävät synnintunnustuksen ja rukousjakson aikana

(sielunhoito ja öljyllä voitelu), siirtymiset ja tehtävät liturgiassa, ehtoollisen asettamisessa ja jakopaikoilla. Huomioi, että avustajien joukossa saattaa olla ensikertalaisia, ehkä myös Tuomasmessun käytäntöjä tuntemattomia pappeja. Muista ohjeistaa alkoholittoman viinin sekä pyydettyä gluteenittoman leivän antaminen orkesterin puoleisella sivukäytävällä.

Selvitä jakajille yhdessä isännän kanssa myös ehtoollisaineiden täydennyskäytäntö, sekä ehtoolliskäytännön yksityiskohtia esim. lapsien ja muihin kirkkokuntiin kuuluvien siunaaminen.

*** Rukouspalvelusta ja öljyllä voitelemisesta on tärkeitä sopia jo etukäteen, ketkä ehtoollisavustajista osallistuvat rukouspalveluun ja öljyllä voiteluun rukousjakson aikana.** Varsinkin öljyllä voitelu on sen verran vieras asia monille papeillekin, että siitä on syytä keskustella. Katso tarkemmin lukua “Rukousavustajat”.

*** Rippi-isän ja -äidin kutsuminen**

Rippi-isä ja -äiti on syytä varata vain tätä tehtävää varten. He eivät voi toimia ehtoollisavustajina.

*** Synnintunnustajien kutsuminen ja neuvominen**

Tuomasmessun hengen mukaisesti toivotaan, että synnintunnustajina liturgin rinnalla on kaksi maallikkoa. Liturgi käy heidän kanssaan läpi sen, miten synnintunnustusosassa toimitaan. Yhteinen rippi toimitetaan yleensä alttarikaiteen edestä. Synnintunnustajien tehtävästä on oma selvityksensä jatkossa.

*** Rukoushetki kappelissa ennen messua**

Klo 17.30 alkavasta messun toimittajien yhteisestä rukoushetkestä toisen kerroksen kappelissa vastaavat kokooja ja liturgi yhdessä keskenään sopimallaan tavalla. Lopuksi isäntä järjestää kulkueen.

SYNNINTUNNUSTAJAT

Tuomasmessussa on käytössä kaksi vaihtoehtoista rippikäytäntöä. Ensimmäisessä liturgin apuna on kaksi tehtävään valittua synnintunnustajaa. He valmistavat etukäteen lyhyen omasta

elämäkokemuksesta nousevan arkikielisen ja mahdollisimman vapaamuotoisen synnintunnustuksen. Omakohtaisuus, ilmaisun nasevuus ja “rosoisuus” sopinevat ohjeeksi synnintunnustuksen pohtimiseen ja toteutukseen. Toisessa vaihtoehdossa synnintunnustajana toimii liturgi apunaan koko albpukuisten joukko. Tällöin synnintunnustuksen alussa liturgi asettuu alttarikaiteen keskelle ja albpukuiset hänen molemmille puolilleen, jonka jälkeen kaikki polvistuvat synnintunnustukseen.

Kahta synnintunnustajaa liturgin apuna käytettäessä

synnintunnustajat tulevat kirkkoon viimeistään klo 16.45 ja tarkistavat liturgin kanssa sekä mikrofoniin käytön että oman osuutensa alttarikaiteella. Synnintunnustajat osallistuvat vastuunkantajien yhteiseen rukoushetkeen klo 17.30 kappelissa ja alkukulkueeseen, jossa he kantavat isoja alttarikynttilöitä heti ristin kantajan jälkeen. Kulkueen saapuessa alttarille he laskevat kynttilänsä alttaripöydälle niille varatuille paikoille ja siirtyvät omille paikoilleen kirkon etuosaan siten kuin tästä on erikseen liturgin kanssa sovittu.

Liturgin lausuttua kehotuksen synnintunnustukseen kaikki kolme siirtyvät alttarikaiteen ääreen ja polvistuvat: liturgi keskelle ja maallikot kummallekin puolelle. Liturgi aloittaa johdattamalla seurakunnan yhteiseen synnintunnustukseen. Hänen sanojensa jälkeen voi seurata Kyrie-hymni, yhteisesti laulettu synnintunnustuslaulu tai katumushiljaisuus. Tämän jälkeen ensimmäinen synnintunnustaja rukoilee oman rukouksensa, jota seuraa hymni, laulu tai hiljaisuus. Sitten toinen synnintunnustaja rukoilee rukouksensa ja tätä seuraa jälleen hymni, laulu tai hiljaisuus. Tässä vaiheessa on erittäin sopiva paikka pitemmällekin **katumushiljaisuudelle**, johon liturgin on hyvä lyhyesti johdatella. Hiljaisuuden aikana hän siirtyy alttarille lausumaan synninpäästön. Molemmat avustajat jäävät vielä polvilleen alttarikaiteelle. Synnintunnustajat vastaavat seurakunnan kanssa Aamen (ja tekevät ristinmerkin), minkä jälkeen he palaavat paikoilleen.

Loppulaulun alkusoiton aikana järjestäytytään **loppukulkueeseen**. Synnintunnustajat ottavat silloin kynttilänsä alttarilta ja asettuvat **krusifiksin perään**. Kulkueen tultua kirkon pääovelle he tuovat kynttilät sammutettuina takaisin alttarille.

EHTOOLLISAVUSTAJAT

Tuomasmessu on monien ihmisten valmistama suuri ehtoollisjuhla. Pyhä ateria on sen kohokohta. Ehtoollisen nauttiminen on ehtoollisvieraalle herkkä ja koskettava hetki. Ehtoollista jakavan on tärkeätä tarjota ehtoollista vastaanottavalle **kiireetön ja rauhallinen hetki** sekä mahdollisuus katsekontaktiin. Ehtoollisen jakaja osoittaa katseellaan ja muilla tavoin keskittyvänsä kokonaan kulloinkin vuorossa olevaan ehtoollisvieraaseen.

Tuomasmessussa ehtoollisen **jakopareja** on 6. Pareissa toinen on pappi ja toinen maallikko. Ehtoollisavustajiksi pyritään kutsumaan yhtä paljon miehiä ja naisia, joista muodostetaan mies-nainen -jakajapareja. Liturgi on yksi jakajista. Hän johtaa messun kulkua ja hoitaa pääosan messun liturgisista osuuksista.

* Osa ehtoollisavustajista palvelee rukousjakson aikana pääalttarilla **rukousavustajina** ja **öljyllä voitelijoina** sekä öljyllä voitelijoina myös kirkkosalissa puiston puoleisella ovella (ks. Rukousavustajat -lukua). Ne, jotka eivät palvele alttarilla, kiertävät rukousjakson aikana eri puolilla kirkkoa ja ovat siellä tarvitsijoiden käytettävissä.

* Ehtoollisavustajat voivat liturgin niin halutessa avustaa ripin toteutuksessa ja ehtoollis- ym. **rukousten lukijoina**. Ehtoollisen asettaminen on aina liturgin tehtävä.

* **Evangeliumin** lukemisen aikana kaksi ehtoollisavustajaa asettuu ison kynttilän kanssa lukijan molemmin puolin merkiksi evankeliumin valosta. He ottavat kynttilät alttarilta halleluja-hymnin aikana ja siirtyvät lukijan rinnalle.

Ennen messua ehtoollisavustajat saapuvat kirkkoon siten, että ovat **alba päällä pääalttarilla klo 17.00** valmiina messun läpikäymiseen. (Pappeja pyydetään tuomaan oma alba ja stola.) Liturgin johdolla käydään läpi jakoparit ja jakopaikat, pääalttarilla tapahtuva sielunhoito- ja rukouspalvelu sekä muut toimintatavat liturgian eri vaiheissa. On tärkeää

sopia myös ehtoollisavustajien istuinpaikasta messun alussa ja siitä, missä vaiheessa he siirtyvät istumaan paikoilleen kuoriin alttarin taakse.

Kaikkien messun toimittajien yhteinen rukoushetki alkaa kappelissa klo 17.30. Rukoushetken päätteeksi isäntä muodostaa alkukulkueen ja jakaa alttarin pukemiseen tarvittavat tavarat kulkueessa kannettaviksi.

Alkukulkueessa ehtoollisavustajat kulkevat alboissaan kulkueen loppupäässä ennen liturgiaa ja saarnaajaa. Loppukulkueeksi järjestäytyään loppulaulun alkusoiton aikana. Tällöin liturgi ja saarnaaja ovat kulkueen alkupäässä ristin jäljessä ja albaapukuiset heidän jäljessään. Kulkueesta yksi pari siirtyy kummallekin sivuovelle ja yksipääteiseen kättelemään kirkosta lähtijöitä.

UKOUSAVUSTAJAT

Tampereen Tuomasmessussa öljyllä voitelemisen voi tapahtua rukoushetken aikana alttarin lisäksi puiston puoleisen oven läheisyydessä. Öljyllä voitelijoiden valitessa paikkansa on tarpeen varmistaa, että edelleen esteetön hiljentyminen lähellä olevalla rukousalttarilla on mahdollista.

Öljyllä voitelemisen on yhteisöllinen asia ja tehtävä. Myös siinä voitelun suorittajan persoona väistyy sivummalle. Jumala hoitaa ja siunaa. Salatun viisautensa mukaan Hän voi myös parantaa. Meillä ei kuitenkaan ole mitään valtuuksia sitä hänen puolestaan luvata. Öljyllä voitelussa emme vedä rajaa sairauden laadulle. Sisällöllisesti keskeisiä painoituksia ovat voima kestää kärsimys, Jumalan parantava läsnäolo, pelastus, suostuminen ristin kantajaksi, uskallus ymmärtää kipujen merkitys sekä virvoitus ja tuki hädässä.

Rukouspalvelijoiden ja öljyllä voitelijoiden kanssa on hyvissä ajoin syytä sopia tästä tehtävästä. Pääliturgi varmistaa, että öljyllä voitelijat voivat toimia tehtävässä sen keskeisistä sisällöistä ja toimintatavoista tietoisina turvallisin mielin. Ehtoollisavustajalla ei ole velvollisuutta toimia öljyllä voitelijana. Öljyllä voitelijana toimiminen perustuu sekä omaan vapaaehtoiseen valmiuteen että toisaalta kutsuun tähän

tehtävään. On toivottavaa, että öljyllä voitelijat löytyvät ehtoollisella avustavien joukosta.

Kirkon sivuosassa tapahtuvassa öljyllä voitelussa henkilö tulee voitelijan eteen. Öljyllä voitelija tekee tulijan otsaan ristinmerkin ja sanoo: *Raamatun sanaan luottaen voitelen sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Jää Jumalan haltuun.* Halutessaan öljyllä voitelija voi vielä lukea apostolisen siunauksen: *Herramme Jeesuksen Kristuksen armo ja Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon sinun kanssasi. Aamen.*

Messun rukousjakson aikana seurakuntalaisilla on mahdollisuus vaeltaa kirkon eri osiin rakennetuilla rukousalttareilla ja/tai tulla pääalttarille. Siellä heidän kanssaan keskustelee ja rukoilee 6-8 rukousavustajaa, jotka ovat yleensä ehtoollisavustajia. Ennen messua liturgi sopii ehtoollisavustajien kanssa, ketkä heistä tähän tehtävään tulevat. Rukouspalveluun voidaan kutsua myös erikseen tätä tehtävää hoitavia avustajia.

Esirukousjakson alettua rukousavustajat siirtyvät seisomaan alttarikaiteen ulkopuolelle ja varmistavat, että öljyastiat ovat saatavilla. Kun rukousavustajat ottavat selvästi paikkansa alttarin ääreltä, alttarille tulija saa itse valita rukouspalvelijan, jolle hän haluaa asiansa kertoa. Hänen annetaan kertoa rukousaiheensa ja häneltä kysytään etunimi, jotta sitä voidaan käyttää keskustelussa ja rukouksessa. Henkilön puolesta rukoillaan vapaa aiheeseen ja hänen elämäntilanteeseensa sopiva rukous, hänelle annetaan tilaisuus rukoilla itse ja lopuksi hänet voidellaan öljyllä, mikäli hän itse sitä haluaa sekä siunataan. Monille riittää pelkkä keskustelu, rukous ja siunaus. Rukous voidaan toteuttaa myös yhteisenä hiljaisena rukouksena.

Alttarilla öljyllä voiteleminen tapahtuu tekemällä öljyyn kostutetulla sormella ristinmerkki otsaan.

Öljyllä voitelemine suoritetaan pyydetessä, mutta sitä voi myös tarjota sopivassa tilanteessa. Voitelu tapahtuu voitelemalla oliiviöljyllä sitä pyytävän otsaan ristinmerkki ja lausumalla esimerkiksi: *”N.N. (etunimi), minä voitelen sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen (ristinmerkki). Luota turvallisesti Jumalan armoon. Varjelkoon hän hyvydessään sinua ja viekään iankaikkiseen elämään. Aamen.”* Sen jälkeen voitelija laskee kätensä voidellun päälle ja jatkaa: *”Herramme Jeesuksen Kristuksen armo ja Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon sinun kanssasi. Aamen.”* (Piispainkokouksen ohjeet 17.9.1985.)

Mikäli tilanne pyrkii venymään sielunhoidolliseksi keskusteluksi, asianomaista pyydetään jäämään messun jälkeen kirkkoon pidempää keskustelua ja rukousta varten. Tällöin olisi hyvä jäädä itse keskustelemaan hänen kanssaan, mikäli hän sitä haluaa.

RIPPI-ISÄ JA -ÄITI

Rippi-isän ja -äidin tehtävä Tuomasmessussa on varattu papeille. Rippi-isän ja -äidin kutumisesta vastaa liturgi. Kirkkoon on hyvä saapua messupäivänä klo 16.45, jotta jäisi riittävästi aikaa valmistautua tehtävään. Ripin vastaanottajana pappi on pukeutunut joko **albaan ja stolaan** tai muuhun **papin asuun**, jotta viran tunnukset ovat tavalla tai toisella näkyvissä. Rippi-isä ja -äiti eivät toimi ehtoollisavustajina.

Rippipapit päivystävät huoneissaan **klo 17 alkaen aina ehtoollisenvieton alkuun asti**. Rippi-isän huone on ns.morsiushuone pääeteisessä, rippiäiti on toisessa kerroksen kappelissa. Emäntä vastaa siitä, että rippihuoneet ovat kunnossa ja niissä on tarvittava varustus: krusifiksi, Raamattu, virsikirjat ja nenäliinoja sekä vastaa opasteiden kiinnittämisestä. Halutessaan ripin vastaanottaja voi ”sisustaa” huonetta toivomallaan tavalla. On hyvä, että rippi-isä ja -äiti selvittävät odotus- ja sisääntulokäytäntöä ovilla toimiville tervetulotoivottajille, jotta he voivat toimia opastajina ripittäytyjille.

Yksityinen rippi on verraten lyhyt kertaluonteinen sielunhoidollinen kohtaaminen, jonka tarkoituksena on valmistaa ripittäytyjää ehtoolliselle. Tuomasmessussa yksityisen ripin kestoa on syytä rajata, sillä ripittäytyjiä on yleensä useita. Ripin yhteydessä siis ei ole tilaa laajalle hoidolliselle keskustelulle, vaan tällaisen tarpeen ilmetessä on hyvä sopia uusi tapaamisaika tai ohjata hänet eteenpäin apua saamaan. Toimintatavat kunkin ripittäytyjän kohdalla on käytännössä arvioitava aina tapauskohtaisesti.

SAARNAAJA

Tuomasmessun saarnaajana toimiminen on merkittävä luottamustehtävä. Saarnaajan kutsuu messutiimi. Jokaisen Tuomasmessun suunnittelu on oma prosessinsa. Toisaalta saarnan toteuttamiseen liittyy näkökohtia, jotka on välttämätöntä ottaa joka tapauksessa huomioon. Herramme haluaa siunata vaivannäköämme ja sitä kautta Hän myös hoitaa meitä ja uskoamme osana yhteisöä ja koko Kristuksen kirkkoa.

Tähän on koottu sellaisia keskeisiä näkökohtia, jotka saarnaajan on syytä ottaa tehtävässään huomioon:

* Saarna on kiinteä **osa messun kokonaisuutta**. Saarnaajan on hyvä olla riittävän vahvasti mukana koko messun yhteisessä valmisteluprosessissa. Näin välttyään parhaiten siltä, että saarna irrottuisi koko messun linjasta ja toteutuksesta. Toisaalta saarnaajalla on varmasti myös annettavaa muille vastuuhenkilöille. Paras tuloshan syntyy yhteistyönä toisiamme kuullen.

* Messun valmistelutiimi valitsee ja työstää **messun teemaa**. Usein teema liittyy kiinteästi kyseisen sunnuntain kirkkovuoden mukaiseen aiheeseen, mikä on hyvä. Perustelluista syistä voidaan sunnuntain aiheesta poiketa. Sen sijaan saarna ei voi poiketa messun teemasta. Saarnaajaa halutaan kuulla tekstin valinnassa, mutta kaikista messussa

luettavista teksteistä on hyvä sopia yhdessä valmistelutiimin kanssa. Saarnan tekstinä voi olla evankeliumi, kirjeteksti tai Vanhan testamentin katkelma.

* Saarnan **kokonaiskeston** maksimi on kaksitoista minuuttia. Sanottava kannattaa miettiä niin, että tällainen aika riittää. Kun on rukoillen riittävän hyvin miettinyt saarnan sisältöä, sen saa varmasti sopimaan sille varattuun aikaan. Hyvä saarna voi olla myös tätä lyhyempi. Saarna on hyvä pitää vapaasti eikä sen luonnollisestikaan tarvitse olla sanasta sanaan kirjoitettu. Tässä kohdin kukin toimikoon parhaiten itselleen sopivan käytännön mukaisesti. Vapaa saarnan pitämisen tapa ei kuitenkaan missään tapauksessa saa venyttää sen kestoa yli sovitun. Messun kokonaiskesto on parhaimmillaan jonkin verran alle kaksi tuntia.

* Tuomasmessun saarnan odotetaan olevan **Kristus-keskeinen**. Puhujalla on lupa käyttää rohkeastikin luontaisia vahvuuksiaan. Luonnollinen esiintymistapa ja katsekontaktin ylläpitäminen on tärkeää. Ilolle ja hymylle kannattaa antaa rohkeasti tilaa, silloin kun se on linjassa sisällön kanssa. Saarna voi olla samalla kertaa Kristus-keskeinen ja arkinen. Messun ja sen sisällön pyhyiden ei tarvitse merkitä vieraannuttavaa etäisyyttä ja jäykkyyttä. Mahdollisen jännityksen voi myöntää sekä itselleen että muille. Hyvät saarnat voivat olla keskenään erilaisia. Kannattaa muistaa myös se, että kristillisessä uskossamme meitä yhdistää Kristus; eivät välttämättä samanlaiset mielipiteet tai näkemykset eri asioista.

* Tuomasmessussa saarnat pidetään kirkon etuosan **lukupulpetista** tai muuten myös ulkoisestikin kuulijoiden tasolta.

* Myös saarnaajana voit rohkeasti kysyä ajatuksistasi **muiden näkemyksiä**. Omia oivalluksia kannattaa avoimesti testata keskustellen toisten tiimiläisten tai kokonaan muiden henkilöiden kanssa. Myös saarna nousee vahvasti yhteisöstä, vaikka luonnollisesti sen pitäjä itse vastaakin sanomisistaan tai muista tekemisistään.

* Kaikkeen Tuomasmessujen valmisteluun liittyy keskeisesti **rukous**. Ilman hyvän Jumalamme Siunausta parhainkin vaivannäkömme tai loistavat ponnistelumme ja suorituksemme ovat vaarassa jäädä vaille syvintä ulottuvuutta. Saarna on tärkeä osa messua. Hyvä on samalla muistaa, että sydän tavoittaa jotain myös siitä, mihin sanat eivät koskaan voi yltää.

Ennen messun alkua saarnaaja tulee kirkkoon viimeistään klo 17.00. Kokoojan huolia helpottaa, kun saarnaaja ilmoittautuu hänelle heti tullessaan. Saarna pidetään alhaalta lukupulpetista tai alttarin edestä. Saarnaajan kannattaa kokeilla mikrofonia miksaajan kanssa. Saarnaaja voi myös lukea evankeliumin, jos näin on sovittu (kts tekstinlukija). Vastuunkantajien yhteinen **rukoushetki** pidetään kappelissa klo 17.30. Saarnaaja osallistuu alku- ja loppukulkueisiin liturgin rinnalla Raamattua kantaen ja hyvästelee pääovella kirkosta lähtijöitä messun päätyttyä. Raamatun hän luovuttaa muille alttarille palautettavaksi.

TEKSTINLUKIJJA

Tekstinlukijan tehtävänä on lukea lukupulpetista Raamatun tekstejä ja **kantaa ristiä** alku- ja loppukulkueen kärjessä. Messutiimi valitsee tekstinlukijan. Tiimi valitsee myös messussa luettavat tekstit mielellään kyseisen pyhäpäivän teksteistä.

Ennen messun alkua tekstinlukija saapuu kirkkoon viimeistään **klo 17.1** ja ilmoittautuu kokoojalle, jonka kanssa hän tarkistaa lukemisen käytännön järjestelyt sekä kokeilee **mikroфонia**. Siihen puhuttaessa on tärkeää artikuloida huolellisesti ja puhua riittävän hitaasti. Isäntä opastaa häntä ristin kantamisessa ja sen sijoittamisessa alttarille.

Rukoushetkessä klo 17.30 isäntä järjestää alkukulkueen. Alkulaulun aikana tekstinlukija rauhallisesti kulkien johtaa **kulkueen** pääovelta alttarille, asettaa ristin jalustalleen ja siirtyy saarnatuolin lähelle istumaan.

Saarnalaulun aikana lukija siirtyy mikrofonin taakse ja lukee sovitut tekstit. **Lukukappaleiden** jälkeen lukija sanoo *“Tämä on Jumalan sana”* johon seurakunta vastaa *“Kiitos Jumalalle”*.

Evankeliumin voi lukea tekstinlukija tai saarnaaja sen mukaan kuin on sovittu. Ensiksi ilmoitetaan luettava evankeliumin kohta, ja kansa nousee seisomaan. Sitä seuraavan Halleluja-hymnin aikana kaksi ehtoollisavustajaa tulee kynttilän kanssa seisomaan lukijan molemmin puolin. Evankeliumin jälkeen lukija sanoo *“Tämä on pyhä evankeliumi”*, johon seurakunta vastaa *“Kiitos sinulle Kristus”*. Tämän jälkeen lauletaan uudestaan Halleluja-hymni. - Pääalttarilla on kulkueessa kannettu Tuomasmessun Raamattu, jota lukija voi käyttää tekstejä lukiessaan.

Messun lopulla sovittuna hetkenä lukija hakee ristin alttarilta ja asettuu käytävän alkupäähän loppukulkueen ensimmäiseksi odottamaan muita. Liturgi ja saarnaaja asettuvat hänen peräänsä, muut albpukuiset heidän peräänsä ja alttarikynttilöiden kantajat viimeisiksi. Loppulaulun alettua ristin kantaja lähtee rauhallisesti liikkeelle. Pääeteisistä hän palaa takaisin ja tuo ristin alttarille.

MUSIIKINJOHTAJA

Kuoron- tai orkesterinjohtaja kuuluu messua suunnittelevaan messutiimiin. Yhdessä messutiimin kanssa hän suunnittelee messun musiikkikokonaisuuden, valitsee yhteislaulut ja liturgisen musiikin. Rukousjaksoon ja ehtoollisen vieton ajaksi suositellaan valitsemaan myös sellaisia tuttuja lauluja, joihin voi yhtyä ilman laulukirjaa. Musiikinjohtajat kokoavat ja harjoittavat esilaulu- ja säestysryhmät. Säestyksissä käytetään erilaisia soitinryhmiä ja bändityyppisiä yhtyeitä sekä pianoa. Tuomasmessun musiikkiryhmän musisointi ei ole luonteeltaan esittävää, vaan yhteislaulua tukevaa säestämistä ja esilauluryhmänä toimimista.

Messussa on kolme jaksoa, joiden hoitaminen jää kokonaan musiikinjohtajan vastuulle. Hän huolehtii silloin myös laulujen **kuuluttamisesta** selkeästi ja kahteen kertaan:

- musiikkiosuudessa ennen messun alkua klo 17.45–18.00 voidaan "harjoitella" messun lauluja tai esittää rauhallista soitinmusiikkia, esim. instrumentaaliversioita Tuomas-lauluista.
- rukousjakso: musiikki toimii osaltaan alttarilla rukoilevien äänisuojana, joten seuraava laulu pitäisi aloittaa aina heti sen kuuluttamisen jälkeen. On myös huomioitava, että liian voimakkaasti esitetty musiikki vaikeuttaa rukouskeskustelua.
- ehtoollisen aikana musiikkia pitäisi olla jakamisen päättymiseen asti. Musiikinjohtajan kannattaakin etukäteen varautua 1–2 lisälauluun messussa käytettävästä laulukirjasta tai soitinmusiikkiin. Tarvittaessa myös jonkin messun aikana jo laulettu, tilanteeseen sopivan laulun voi laulaa uudestaan.

Musiikkiryhmä sijoitetaan siten, ettei se peitä kirkkokansalta alttaria ja sen tapahtumia. Kuoroa varten on **korokkeet**, jotka nostetaan paikoilleen alttariportaiden jatkeeksi.

Musiikkiryhmän tulee olla messupäivänä paikalla hyvissä ajoin harjoittelua, äänentoiston tarkistusta yms. varten. Miksaajaan on hyvä ottaa yhteyttä etukäteen äänentoistotarpeiden sopimiseksi.

Vierailevan musiikinjohtajan on hyvä käydä liturgin kanssa etukäteen toimittajan messumoniste tarkasti läpi, myös eri osioiden liittymäkohdat ja mahdolliset katvekohdat. Musiikinjohtajan on hyvä varautua siihen, että messussa joidenkin osien kestoa ei voi tarkasti arvioida etukäteen, vaan musiikkiosuutta voi joutua lyhentämään tai pidentämään tilanteen mukaan. Monet ajoitukseen ja messun joustavaan sujumiseen liittyvät seikat selviävät, kun käy etukäteen tutustumassa Tuomasmessuun.

MIKSAAJA

Miksaaja on tärkeä henkilö. Hänen vastuullaan on, että messussa sanottu ja laulettu kuuluu kaikkialle kirkossa. Tehtävänsä varten hän tarvitsee messun kulusta liturgin laatiman yksityiskohtaisen messumonisteen.

Ennen messua miksaaja suorittaa tarvittavat vahvistinlaitteiden asennukset kirkossa ja kokeilee mikrofoneja soittajien ja laulajien kanssa sekä opastaa kaikkia mikrofoneja käyttäviä (liturgi, juontaja, saarnaaja, esirukousjohtaja, esirukousten rukoilijat, tekstinlukija, synnintunnustajat).

Miksaajana messuissamme toimii Teemu Kauppinen 0400-908950.

ESIRUKOUSJOHTAJA

Kokooja valitsee esirukousjohtajan. Hän on mukana messutiimin työskentelyssä. Esirukousjohtaja vastaa messun rukousjaksosta alttareineen. On kysymys sekä messuun rakennettavista rukousalttareista että esirukousjuonnosta ja esirukouksen hoitamisesta itse messussa. Tämän herkün ja haastavan rukousmaailmaan liittyvän tehtävän voi kukin hoitaa oman persoonallisuutensa mukaisesti. Tehtävän voi hoitaa myös pareittain ja jakaa sen silloin esim. esirukousjuonnon pitäjän ja alttareista huolehtivan osuuksiin.

Etukäteen tehtäväsi on pyytää **kuudelle rukousalttarille rakentajat** ja keskustella heidän kanssaan rukousalttareiden merkityksestä, käytöstä ja rakentamisesta ja näin tukea heitä oman persoonallisen alttarin rakentamisessa. Rakentajien yhteinen kokoontuminen ja keskinäinen jakaminen on koettu erittäin antoisana, myös hengellisesti. Liikkeelle on hyvä lähteä messun teemasta ja Raamatun teksteistä, ehkä lauluistakin. Rukousalttarin voi toki rakentaa myös oman sisimmän tarpeesta käsin. Yhdessä keskusteltuna myös kaikki käytännön asiat selviävät sujuvimmin ja varmimmin. Erittäin toivottavaa siis on, että kutsut alttarinrakentajat yhteiseen kokoukseen. (Tilojen varauksesta kysy kokoojalta.) Mukaan kutsutaan myös rukousalttaripalvelija, joka tuntee alttaritarvikekomeron sisällön ja rakentamiseen liittyvät käytännön asiat.

Messussa jokaisella alttarilla tarvitaan **kaksi hoitajaa**, joista jompikumpi on aina valvomassa kynttilöitä. Pareittain työskentely on suositeltavaa myös itse rakentamisessa. Toinen alttarinhoitaja osallistuu messussa yhteiseen esirukoukseen rukoillen alttarille jätettyjä rukouspyyntöjä. **Yhteisen esirukouksen** toteuttamisesta on oma luku.

Kirkon alakerrassa olevassa Tuomas-**komerossa** on alttareita varten paloturvallisia kankaita, kuvia, tekstejä, ristejä, rukouskippoja ym. materiaalia. Yläkerrassa sakastin hyllykössä on tuohusjalkoja,

tuohuksia, rukouslappuja ja kyniä. Sakastista löytyy myös lasilevyjä, peilejä ja kalvoja tuohusten alle. Lisäksi löytyy kiviä, hiekkaa; nuppineuloja ym. Kummallakin komerolla on rukousalttaripalvelijat, jotka vastaavat komeron tavaroista ja palvelevat rakentajia. Rukousalttarit rakennetaan messupäivänä klo 15.00 alkaen.

Messupäivänä tule kirkkoon viimeistään klo 16.00

- * Tue alttarinrakentajia heidän tehtävässään.
- * Osallistu / hoida esirukouksen harjoittelu etupenkistä klo 17. Silloin viimeistään tarkistetaan musiikinjohtajan kanssa rukousten väliin tulevan musiikin rytmitys. (Ks. yhteisen esirukouksen toteuttaminen). Esirukouksen harjoittelutilanteen voi ohjata myös rukousalttaripalvelija tai emäntä, jos niin tuntuu paremmalta.
- * Kokeile lukupulpetin mikrofonia, jota käytät esirukousjuonnessasi. Muista puhua riittävän hitaasti ja huolellisesti artikuloiden.
- * Osallistu messussa palvelevien yhteiseen rukoushetkeen ja kulkueeseen.

Johdatus messun esirukousjaksoon

Messun rukousjakson aloittavassa puheenvuorossa johdattele ja rohkaise seurakuntaa rukoilemaan. Voit sanoa myös jotain henkilökohtaista rukouksesta. Mainitse eri sielunhoitomahdollisuuksista messun aikana. Kerro omin sanoin rukousjakson mahdollisuuksista se, mikä sinusta tuntuu tärkeältä ottaen huomioon, että messussa on aina myös ensikertalaisia.

Rukousjaksolla messussa voi

- * Voi kiertää rukousalttareilla, rukoilla joko sinne merkittyjen tai omien aiheiden puolesta, sytyttää rukouskynttilän ja/tai jättää kirjallisia rukouspyyntöjä. Kaikki pyynnöt rukoillaan joko messussa tai erilaisissa rukousryhmissä seuraavan viikon aikana. Rukouspyyntöön voi merkitä, jos ei halua, että se luetaan messussa. (rasti ruutuun)
- * Omalla paikallaan voi hiljentyä ja osallistua rukouslauluun.
- * Rippi-isän huoneeseen mennään pääeteisestä. Rippiäiti on toisen kerroksen kappelissa (saarnatuolin puolelta portaat ylös).

- * Pääalttarille voi tulla rukoilemaan valkopukuisen rukousavustajan kanssa. Halutessaan siellä saa myös öljyllä voitelun. Kutsupääalttarille on syytä esittää joka messussa mainiten myös "saat halutessasi öljyllä voitelun" tms. Rohkaise ihmisiä tulemaan alttarille!
- * Öljyllä voitelun voi saada myös kirkkosalissa saarnatuolin puoleisen sivuoven luona. Sen yhteydessä ei ole mitään keskustelua.
- * Voit lukea jonkin raamatunkohdan, esim. Jaak. 5:13-16.

Yhteinen esirukous messussa

Yhteinen esirukous aloitetaan rukousjakson laulujen jälkeen. Esirukousjohtaja ja alttarinhoitajat rukoilevat etupenkissä. Rukous voidaan aloittaa, vaikka pääalttarilla olisi vielä rukoilijoita. Esirukousjohtaja aloittaa lyhyellä johdantolauseella, minkä jälkeen alttarinhoitajat rukoilevat 2-3 rukousta niin kuin ne on lappuun kirjoitettu (EI nimiä!). Välissä on musiikkia musiikinjohtajan kanssa sovitulla tavalla. Esirukousjohtaja päättää rukouksen itse laatimaansa yleisluonteiseen rukoukseen, johon aina sisällytetään rukous Tuomasmessun nimikkolähettien ja kummikohteiden puolesta. Näiden päiväkohtaiset tiedot tulee tarkistaa, esim. messun kokoajalta.

Yhteisen esirukouksen toteuttamisesta on oma luku.

Messun jälkeen

- * Esirukouksista vastaavat henkilöt hakevat loppumessun aikana kertyneet rukouslaput loppulaulun aikana ja vastaavat messun jälkeen saarnatuolin juurella kaikkien rukouspyyntöjen jakamisesta ryhmiin rukoiltavaksi. Sinäkin voit olla siinä mukana.
- * Kierrä rukousalttareilla jakamassa rakentajien kokemuksia. Rohkaise heitä ottamaan esirukouksia rukoiltaviksi. Auta viimeistelemään rukousalttarit siistiksi.

Esirukous jatkuu ryhmissä

Messussa voidaan rukoilla vain pieni osa jätetyistä rukouspyynnöistä. Mutta olemme sitoutuneet siihen, että kaikki messussa jätetyt rukouspyynnöt rukoillaan messun jälkeisellä viikolla erilaisissa rukousryhmissä tai -tilanteissa. Vastuun tästä tehtävästä kantaa vakituinen rukousryhmämme, jonka yhteyshenkilö on Riitta Sointu (riittasointu(at)netti.fi, 040-8336139). Joko hän tai muu ryhmän jäsen kerää loppulaulun aikana alttareiden rukouskippeihin loppumessun aikana kertyneet loput rukoukset. Messun jälkeen hän huolehtii, että kaikki rukouspyynnöt - nämä viimeksi kerätyt sekä koriin saarnatuolin juurelle messun esirukouksen yhteydessä tuodut - tulevat jaetuiksi rukoileville ryhmille. Myös rukousalttareiden rakentajien toivotaan ottavan rukouspyyntöjä rukoiltaviksi. Periaate on: -Missä kaksi tai kolme - tai useampi - asettuu yhdessä tätä rukoustehtävää hoitamaan, siellä Jeesus itse on heidän keskellään.

RUKOUSALTTAREIDEN HOITAJAT

Aleksanterin kirkossa on nykyisin yhdeksän **rukousalttaria**. Niistä kuusi rakennetaan aina uudelleen jokaiseen Tuomasmessuun. Yhtäältä rukousalttarien tarkoituksena on antaa niiden ääreen tulijoille tuntu Jumalan eteen astumisesta omien asioiden kanssa. Toisaalta alttarit ovat johdattamassa ihmisiä rukoilemaan tiettyjen asioiden puolesta. Altтарin äärelle tulevat rukoilijat voivat sytyttää rukouskynttilän ja kirjoittaa esirukouspyyntöjä. Näin seurakuntalaiset voivat toteuttaa tehtävänsä esirukoilijoina. - Toisaalta rukousalttari on myös rakentajansa henkilökohtainen rukous. Rehellisesti ja aidosti toteutettuna se puhuttelee ja rohkaisee työstämään uskon ja ihmisyyteen liittyviä kysymyksiä.

Rukousalttareiden äärelle tullaan erityisesti messun alkuosassa pidettävän rukousjakson aikana, mutta myös jo kirkkoon tultaessa tai milloin vain messun aikana. Rukousalttarit palvelevat paitsi Tuomasmessussa, myös messujen väliaikoina kirkossa kävijöitä

Messun **yhteinen esirukous**, joka pidetään etupenkissä rukousjakson päätteeksi esirukousjohtajan johdolla, kootaan rukousalttareille jätetyistä rukouspyynnöistä. Esirukous jatkuu rukousryhmissä, joissa loput rukouspyynnöt rukoillaan seuraavan viikon aikana.

Rukousalttarin hoitajan tehtävänä on

alttarin rakentaminen, sen hoitaminen messun aikana, esirukoukseen osallistuminen ja lopuksi alttarin siistiminen. Toivottavaa olisi myös, jos rakentaja voisi ottaa rukoiltavaksi hänen alttarilleen jätettyjä esirukouspyyntöjä. Kirkon alakerrassa olevassa Tuomas-**komerossa** on alttareita varten palokäsiteltyjä kankaita, kuvia, tekstejä, ristejä, rukouskippoja ym. materiaalia. Kirkkosalin viereisen sakastin hyllykössä on tuohusjalkoja, tuohuksia, paperilappuja ja kyniä. Sakastista löytyy myös lasilevyjä, peilejä ja kalvoja tuohusten alle. Kummallakin komerolla on omat hoitajansa, rukousalttaripalvelijat, jotka vastaavat komeron tavaroista ja palvelevat rakentajia.

Etukäteen

- * Keskustele esirukousjohtajan kanssa ja mieti, minkälaisen alttarin haluat rakentaa.
 - * Etsi itsellesi pari, jota tarvitset ainakin messun aikana valvomaan alttarin paloturvallisuutta.
 - * Osallistu esirukousjohtajan koollekutsumaan alttarinrakentajien yhteiseen tapaamiseen.
 - * Tutustu rukousalttaripalvelijan opastamana alttaritarvikekomeroista löytyvään materiaaliin.
 - * Rukousalttaripalvelija kertoo sinulle myös alttarin rakentamiseen ja hoitamiseen liittyvistä muista käytännön asioista.
 - * Suunnittele, mitä rukousta tukevia tavaroita, kuvia ja symboleja asetat alttarille.
 - * Mieti alttarin luonteenmukaisia rukousaiheita tai muita tekstejä. Yritä löytää niille persoonallinen ja alttarin muuhun tyyliin sopiva ilmiasu.
- Suosi lyhyitä tekstejä ja kirjoita ne riittävän suurin kirjaimin. Teksti ei ole välttämätön, mutta se auttaa useita alttarin äärelle tulijoita saamaan rukouksen ajatuksesta kiinni.

Ennen messun alkua tule kirkkoon klo 15

ja rakenna alttari valmiiksi 17.30 mennessä. Rukousalttaripalvelijat ovat apunasi.

- * Voit purkaa vanhan alttarin esineet penkille, jos rukousalttaripalvelija ei ole sitä vielä tehnyt.
- * Altтарin pöytä ja tausta on päällystetty kiinteillä peruskankailla, joita ei pureta pois. Halutessasi voit laittaa peruskankaitten päälle alakomerosta muun värisiä kankaita, joita rukousalttaripalvelija osaa sinulle esitellä. Komerossa on myös pienempiä ja kuvioituja kankaita, joita voi käyttää lisänä.
- * Taustalevyyn on helppo kiinnittää nuppineuloilla (sakastin hyllykössä) haluamaasi materiaalia.
- * Valitse alakerran komerosta kippo rukouspyyntöjä varten. Voit myös käyttää omaasi.

* Tuo alttaripöydälle sakastin hyllyköstä tuohukset (6-10) ja niille jalustat valintasi mukaan. Pane kynttilöiden alle muovi, peili tai lasi suojaamaan kangasta mehiläisvahatipoilta, joita putoaa sytyttäjänpitäessä tuohusta käsissään. Sijoita kynttilät paloturvallisesti huomioiden, että messussa on myös lapsia ja aikamoinen tungos! Yläkomeron hoitaja auttaa.

* Yläkomeron hoitaja tuo alttarille kynät, rukouslaput, kynttilänsammuttimen sekä sammutuspeiton.

Klo 17 kokoontuvat esirukoukseen osallistuvat etupenkkiin sopimaan esirukouksen toteuttamisesta ja kokeilemaan mikrofoniin käyttöä. Esirukoukseen osallistuu jokaiselta alttarilta toinen alttarinhoitajista.

Klo 17.30 alkaa messussa palvelevien **yhteinen rukoushetki**, johon toinen alttarinhoitaja voi osallistua. Sen päätteeksi järjestäytytään kulkueeseen. Toinen alttarinhoitaja valvoo tänä aikana alttarin luona kynttilöitä, joita kirkkoon tulijat voivat alkaa sytyttää jo messuun tullessaan.

Messun aikana alttarinhoitajat valvovat alttarilla palavia kynttilöitä

* Rukousjakson aikana lauletaan rukouslauluja ja väki kiertää alttareilla. Toiseksi viimeisen laulun aikana ottaa esirukoukseen osallistuva alttarinhoitaja rukouskiposta kaikki siihen mennessä jätetyt rukouspyynnöt ja menee etupenkkiin istumaan. Siinä hän valitsee niistä yhteisen sopimuksen mukaisesti 2-3 rukouspyyntöä rukoiltavaksi ääneen messussa.

* Rukousjakson laulujen päätyttyä alkavassa esirukouksessa kukin etupenkissä istuva rukoilee vuorollaan valitsemansa rukoukset yksinkertaisesti niin kuin ne on kirjoitettu. Jos välissä on laulua, toimitaan esirukousjohtajan ohjeiden mukaan.

* Esirukousjohtaja kerää luetut rukoukset. Loput rukouslaput jätetään koriin saarnatuolin juurelle.

Esirukouksen toteuttamisesta on oma luku!

* **MUISTA PALOTURVALLISUUS! Palavia kynttilöitä ei saa jättää ilman valvojaa!** Sammuta tuohukset sammutuskellolla jo parin sentin mittaisina.

Messun jälkeen rukousalttarit jäävät paikoilleen ja ovat kirkkosalissa kävijöiden käytettävissä messujen väliaikana.

* Siisti alttari. Vie tuohusjalat ja kynttilänsammutin sakastin eteen penkille.

* Rukousalttaripalvelija hoitaa kynät, paperit ja sammutusliinan.

* Ota haluamasi omat tavarat pois. Mitään arvokasta alttarille ei kannata jättää. Komerosta voit etsiä tilalle jotakin muuta.

* Jos jätät alttarille omia tavaroita, kirjoita rukousalttaripalvelijan antamaan lappuun, mitä tavaroita jätät ja milloin ne noudat.

* Viimeistään seuraavaan Tuomasmessuun paikalle tulee uudet rakentajat.

RUKOUSALTTARIPALVELIJAT (KOMERONHOITAJAT)

Rukousalttaripalvelijat palvelevat messun rukousalttarien rakentajia kulloisenkin messun vaatimalla tavalla sekä hoitavat kahta alttaritarvikekomeroa. Heidän tehtävänä on esitellä rakentajille komeroiden sisältöä ja kertoa rakentamiseen liittyvistä käytännön asioista. Jokaisessa messussa on kaksi rukousalttaripalvelijaa. He sopivat tarkemmasta työnjaosta keskenään. Toinen heistä hoitaa yhteyttä esirukousjohtajaan ja alttarinrakentajiin.

Kirkon alakerrassa olevassa Tuomas-**komerossa** on alttareita varten paloturvallisia kankaita, kuvia, tekstejä, ristejä, rukouskippoja sekä monenlaista rakennusainesta alttareille. Yläkomerossa eli sakastin hyllykössä on tuohusjalkoja, tuohuksia, paperilappuja ja kyniä; sammutuskellot ja palosammutusliinat sekä nuppineuloja ja muuta pikku tarpeistoa. Sakastista löytyy myös lasilevyjä, peilejä ja kalvoja tuohusten alle. Lisäksi kiviä ja hiekkaa ym. saattaa olla pääeteisen komerossa ja isompia kiviä alttaripöytien alla.

Rukousalttaripalvelijat huolehtivat, että esirukouslappuja on käytettävissä sekä Tuomasmessussa että Avoimessa kirkossa.

Etukäteen

- * Toinen rukousalttaripalvelija osallistuu esirukousjohtajan kutsumiin alttarinrakentajien kokoontumisiin esitellen komeroiden sisältöä ja selvittäen rakentamiseen liittyviä käytännön asioita sekä rohkaisee omalta osaltaan rakentajia persoonalliseen ja luovaan toteutukseen. Erityisesti paloturvallisuusasiat kannattaa ottaa esiin jo varhaisessa vaiheessa.
- * Näissä merkeissä hän osallistuu erityisesti messuntekijöiden yhteiseen ns. kirkkokokoukseen messua edeltävällä viikolla palvelen yhteisen osuuden jälkeen alttarinrakentajia heidän tarpeissaan.

Messupäivänä alakomeron hoitaja

- * Tulee kirkkoon kello 15 tai sopimuksen mukaan.
- * Auttaa alttareiden rakentajia löytämään alakomeroa tarvitsemansa kankaat ja muut tavarat sekä auttaa heitä rakentamisessa kulloisenkin

tilanteen vaatimalla tavalla.

- * Hän auttaa rakentajia purkamaan edelliset alttarit ja huolehtii tavarat komeroon omille paikoilleen.
- * Tarkistaa rakentajilta tiedot, mitä heidän omia tavaroitaan jää alttarille messun jälkeen ja milloin he ne noutavat.
- * Hakee sakastista korin saarnatuolin juurelle rukouspyyntöjä varten ja koriin kirjekuoren luetuille rukouksille.
- * Ohjaa rukoilijoita esirukousjohtajan kanssa rukousjakson harjoituksessa klo 17.
- * Huolehtii messun jälkeen, että alttarit jäävät asianmukaiseen kuntoon.

Messupäivänä yläkomeron hoitaja

- * Tulee kirkkoon kello 15 tai sopimuksen mukaan.
- * Auttaa edellisten alttareiden purkamisessa.
- * Vie alttareille riittävästi kyniä ja Tuomasmessun rukouslappuja.
- * Vie alttareille kynttilänsammuttimet ja opastaa alttarinrakentajia kynttilöiden sijoittamisessa ja kankaiden suojaamisessa.
- * Vie alttareille palosammutusliinat ja selvittää alttarivahdeille, miten liinaa käytetään. Palosammutusliina täytyy jättää selvästi näkösalle.
- * Varmistaa, että joka alttarilla on kynttilöiden valvonta on hoidettu sovitulla tavalla.
- * Kerää **messun jälkeen** alttareilta kynät ja rukouslaput. (Jättää 2 kynää ja vie vähän tyhjiä lappuja.)
- * Kerää palosammutusliinat.
- * Laittaa penkeille tuodut tavarat paikoilleen. Likaantuneet tuohusjalat ym. pannaan erilleen puhdistusta varten. (Vielä sopimatta kuinka ja kenen toimesta se tapahtuu.
- * Tarkistaa, että komerossa on rukouslappuja, tuohuksia, tulitikkuja ja kaikkea muuta tarvittavaa seuraavaan messuun ja ilmoittaa hankkimistarpeesta eteenpäin.

Puistonpuoleisesta **lastenalttarista** huolehtivat lastenhoitajat.

Keskikäytävän rukousalttarit voidaan toteuttaa toisenlaisina rukousta palvelevina paikkoina esiin tulevien tarpeiden mukaan. Niillä voi olla mannalappuja, rukouskortteja, rukousvastauksia, päiväkirjaa, infoakin

yhdessä suunnitellulla tavalla. Näiden alttareiden hoitaminen voidaan antaa sovituille ihmisille. Viime kädessä niistä vastaavat rukousalttaripalvelijat.

YHTEISEN ESIRUKOUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tuomasmessun esirukous muodostuu kirkkovieraitten rukousalttareille jättämistä rukouspyynnöistä esirukousjohtajan johdattelemana ja päättämänä. Se pidetään etupenkistä esirukousjuonnon ja rukouslaulujen jälkeen.

= PYHÄ tehtävä: rukoilija välittää Jumalalle ihmisten rukoushuokauksia. Istumme "piilossa" etupenkissä alttariin päin.
= HERKKÄ tehtävä: rukousten kirjoittajat ovat kirkossa itse paikalla.

Asiat tarkistetaan yhdessä ennen messua etupenkissä klo 17 rukousalttaripalvelijan, esirukousjohtajan tai emännän ohjauksessa. Hyvä olla käsillä käsiohjelma, josta näkyy rukousjakson paikka messussa ja jakson aikana laulettavat laulut. Rukoilijoitten istumajärjestyksessä voi huomioida mies-nais-vuorottelun.

Mikrofonin käyttö

Hyvä kuuluvuus on messuvieraiden oikeaa huomioimista. Sen varmistamiseksi haluamme tehdä kaikkemme. Rukouksia luettaessa ei voi käyttää hiljaista "rukousääntä". Puhutaan täydellä äänellä ja selkeästi artikuloiden. Miksaaja-Teemun ohje on, että mikrofoni pannaan pystyasentoon käsi leukaan kiinni. Teemua voi pyytää ohjeistamaan.

Mikkiä kokeillessa kannattaa lukea muutaman lauseen pätkä (laulukirjasta, käsiohjelmasta tms.) jotta pääsee kuulemaan oman äänensä kaiun kirkkosalissa.

Messun rukousjakso alkaa esirukousjuonnon jälkeen. Sen aikana väki liikkuu rukousalttareilla ja lauletaan yleensä neljä laulua. Yhteinen esirukous pidetään rukousjakson päätteeksi etupenkistä.

Kolmannen laulun aikana ota, alttarin rakentaja, kaikki rukous-

kippoon kertyneet rukouspyynnöt mukaasi ja tule etupenkkiin istumaan. Siinä voi rauhassa selata rukouslappuja. Valitse 2-3 rukouspyyntöä luettavaksesi. Huomaa, jos lapussa on ruksi, että sitä ei saa lukea kirkossa. Rukoukset luetaan sellaisina kuin ne on lappuun kirjoitettu.

Yhteinen esirukous etupenkistä

- Mikrofoni kulkee kädestä käteen.
- Esirukousjohtaja aloittaa lyhyellä johdantolauseella.
- Rukoilijat lukevat vuorollaan valitsemansa rukoukset.
- Kolmessa välissä on lyhyt musiikkisäe. (Musiikin sijoitus rukousten väliin voi olla muunkinlainen, jonka esirukousjohtaja sopii musiikinjohtajan kanssa.)
- Kolmannen musiikkisäkeen jälkeen esirukousjohtaja päättää rukouksen yleisluontoiseen esirukoukseen oman harkintansa mukaan. Joka messussa tulee kuitenkin rukoilla Tuomasmessun nimikkolähettien ja -kohteiden puolesta. (Tarkista tiedot!)
- Rukouksen loppuun selkeästi Aamen.

Esirukouksen jälkeen tulee tavallisesti saarnalaulu. Sen aikana rukoilijat voivat sujuvasti palata paikoilleen.

• **Alttareilta tuodut rukouslaput** jätetään isoon koriin saarnatuolin juurelle.

• **Messussa luetut rukouspyynnöt** annetaan esirukousjohtajalle, joka jättää ne kirjekuoressa

ESIRUKOUS

- **Esirukousjohtaja aloittaa**
- **1. rukoilija**
- **2. rukoilija**

MUSIIKKI

- **3. rukoilija**
- **4. rukoilija**

MUSIIKKI

- **5. rukoilija**
- **6. rukoilija**

MUSIIKKI

- **Esirukousjohtaja lopettaa. Loppuun Aamen!**

rukouspyyntökoriin saarnatuolin juurelle.

- **Messun loppuosassa** rukousalttarille kertyy vielä pyyntöjä. Esirukouksista vastaavan ryhmän jäsenet hakevat ne loppulaulun aikana, ja jakavat messun jälkeen kaikki rukouspyynnöt ryhmiin ym. rukoiltavaksi.
- Alttareiden rakentajat voivat mieluusti ottaa omalta alttariltaan rukouspyyntöjä rukoiltavaksi kotona tai ryhmässä yhdessämuitten kanssa. Periaate on: -Missä kaksi tai kolme - tai useampi - asettuu yhdessä tätä rukoustehtävää hoitamaan, siellä Jeesus itse on heidän keskellään. Se on hyvä päätös rakentamisprosessillekin.

PALVELURYHMÄN VETÄJÄ

Palveluryhmän vetäjiä on hyvä olla kaksi. He voivat jakaa tehtävät haluamallaan tavalla. He kokoavat riittävän määrän ihmisiä eri palvelutehtäviin. Niitä voi kerätä ystäväpiiristä ja Tuomas-luettelosta (kysy messun kokoojalta tai tukihenkilöltä). Tärkeää on pyytää hiljan mukaan tulleita. Lisäksi palveluryhmän vetäjän/vetäjien tulee olla omaa messua edeltävässä messussa vastaanottamassa tehtäviin ilmoittautuvia saarnatuolin luona ja edelleen teejatkoilla kryptassa. Lappu rintaan: *"Minulle voi ilmoittautua"*.

Palveluryhmän vetäjän on hyvä ottaa puhelimella yhteys kysyessään henkilöä palveluryhmään. Puhelimella otettu yhteys on henkilökohtainen ja samalla antaa tunteen, että ihminen on tärkeä osa yhteisöä. Sähköpostiviestit hukkuvat muuhun postitulvaan ja jos sama viesti lähtee suurelle joukolle, henkilökohtaisuus jää toteutumatta. Kun palveluryhmä on saatu koottua, voi kokouksista ym. ilmoittaa sähköpostitse.

Palveluryhmän vetäjät osallistuvat messutiimin kokoontumisiin. Heidän tärkeänä tehtävänä on auttaa palveluihmisiä - joiden joukossa on usein ensikertalaisia - omassa tehtävässään liittymään messun toteutukseen. Palveluryhmän vetäjät kutsuvat palvelijoita messua edeltävään kirkkokokoukseen ja messun jälkeiseen Tuomas-kokoukseen. Kirkkokokouksessa yhteisen kokousosuuden jälkeen palveluihmiset kokoontuvat keskenään puhumaan oman tehtävänsä kuuluvista asioista.

Messun päätyttyä on hyvä kiittää ja toivottaa tervetulleeksi uudelleen sekä rohkaista itse ilmoittautumaan tehtäviin, muihinkin.

Palveluryhmän vetäjän tulee muistuttaa kaikkia palvelutehtäviin tulevia siitä, että Tuomasmessut ovat hajusteettomia! Parfyymit ja partavedet on hyvä jättää jo aamulla laittamatta.

Palveluryhmän vetäjät tulevat kirkkoon viimeistään 16.30. Eri palvelutehtäviin lupautuneet ilmoittautuvat heille sovittuna aikana. Vetäjät opastavat heitä heidän tehtävissään. Kirkkosalissa tulee kaiken olla valmista klo 17.30, jolloin alkaa yhteinen rukoushetki. Sinne kutsutaan kaikkia messutehtäviin osallistuvia, jotka silloin voivat irrottautua tehtävästään.

TERVETULOTOIVOTTAJAT

Ovilla olevien tervetulotoivottajien tehtävänä on toivottaa messuun tulijat tervetulleiksi kätellen heitä ja ojentaen heille laulukirjan ja messun käsiohjelman ja mahdollisesti muuta erikseen sovittavaa materiaalia.

Messun päätyttyä he ovat ovilla ottamassa vastaan laulukirjoja. Ehkä on jotakin jaettavaa materiaaliakin.

Kaikille kolmelle ovelle tarvitaan 2 tervetulotoivottajaa (miehellään nainen ja mies). Ovilla kysellään usein messuasioita, joten varmista, että tiedät, missä on rippihuoneet ja lastenhoito (kryptassa alakerrassa). Kysy asioita palveluryhmän vetäjältä.

Ennen messua tule kirkkoon viimeistään **klo 16.45** ja aseta palveluryhmän vetäjän ohjauksessa kirjat ja muu jaettava materiaali kauniisti esille. Nosta kirjat laatikoista liinalla peitetyille pöydälle ja laita käsiohjelmat kirjojen väliin. Ovilla tulee kaiken olla valmista klo 17.30. Jos kirjat loppuvat kesken annettaessa niitä messuun tulijoille, käy katsomassa muilta ovilta, onko niillä vielä kirjoja.

Messun päätyttyä huolehdi, että ja käsiohjelmat tulevat pois kirjojen välistä, ja kirjat tulevat siististi takaisin laatikoihin. Älä pane kukkuroilleen. Tasaa kirjoja niin, että Pirkankadun puolelle ja pääovelle tulee kirjoja 2 laatikkoa ja puistonpuolen ovelle 1 laatikko.

EHTOOLLISPIKARIEN HOITAJAT

Ehtoollispikarien hoitajien tehtävänä on ennen messua laittaa jakopisteiden pikaripöydät kuntoon, ts. liinat ja pikarit pöydille. Ehtoollisen aikana viedään käytettyjä pikareita sakastiin tiskattavaksi ja huolehditaan, että kussakin jakopisteessä on puhtaita pikareita riittävästi. Kutakin jakopistettä kohti tarvitaan 1-2 henkilöä, yhteensä 9-12. **Ehtoollisen jakopisteitä** on kuusi. (Katso kartta!) Sivukäytävillä ja takana on kussakin kaksi pöytää. Toiselle katetaan pikarit, toinen apupöytä jää tyhjäksi likaisia pikareita varten. Edessä ei tilanpuutteen vuoksi ole apupöytiä, vaan pikarit otetaan vastaan käsissä pidettävillä tarjottimille. Sen takia eteen tarvitaan 2 palvelijaa molempiin pisteisiin (yhteensä 4). Pikareita viedään molempiin takaosan pisteisiin kaksi täyttä reikälevyyltä. Etuosan sivukäytävillä laitetaan noin 90 pikaria molempiin ja loput pikarit tasan etuosan pisteisiin.

Ennen messua tule kirkkoon **klo 16.30**. Ota yhteys palveluryhmän vetäjään ja ala kattaa pikaripöytiä. Pikareita säilytetään reikälevyillä sakastin kaapissa. Pyydä tarvittaessa vahtimestaria tai isäntää auttamaan levyjen poisotossa.

Molemmille jakopisteiden pöydille pannaan valkoiset liinat sakastista. Kulkusuunnassa ensimmäiselle pöydälle katetaan pikarit. Toteuta itseäsi! Pikareiden asettelulla voit tuottaa iloa itsellesi ja muille. Alakerran Tuomas-komerosta saat materiaalia pöydän koristeluun. Apupöydälle pannaan tarjottimia likaisia pikareita odottamaan. Kaiken tulee olla valmista klo 17.30, jolloin alkaa messutehtävissä olevien yhteinen rukoushetki.

Messussa ehtoollisen aikana kuljeta täyttyneet pikaritarjottimet sakastiin tiskattaviksi ja tuo tarvittaessa puhtaita pikareita lisää. Edessä kummallakin puolella täytyy seistä koko ehtoollisen ajan tarjottimen kanssa ottamassa vastaan pikareita, koska apupöytää ei ole.

Messun päätyttyä vie käyttämättä jääneet pikarit ja liinat pois. Viikkoa puhtaana pysyneet liinat ja ryttää likaantuneet; ne menevät pyykkiin.

KOLEHDIN KERÄÄJÄT

Kolehti kerätään avoimilla koreilla, jotka kerääjä lähettää kulkemaan

penkin päästä päähän. Penkin toisessa päässä toinen kerääjä siirtää korin uudelle penkkiriville. Kolehdin keräämiseen tarvitaan 11 henkilöä, kullakin kori. Neljä paria kerää permannon pitkistä penkeistä siten, että kaksi paria lähtee edestä ja kaksi takaa. Yksi kerää orkesterin puoleisilta sivupenkeiltä ja yksi kummankin puolen parvilta. Saarnatuolin puoleisen parven kerääjä kerää myös alhaalla olevan yhden sivupenkin. (Katso kartta!)

Kun kolehti on kerätty, kokoonnutaan ryhmänä keskikäytävälle kirkon keskipaikkeille, kuljetaan siitä parijonossa alttarille ja asetutaan korit kädessä alttarikaiteen ulkopuolelle puoliympyrään kolehdin siunausta varten. Ennen kolehdin siunaamista jonon oikealla puolella ensimmäisenä kulkenut kiertää alttarin takaa ja kerää kolehdin ehtoollisavustajilta. Siunauksen jälkeen siirrytään sivuoven kautta sakastiin, missä suntio ottaa vastaan rahat.

Ennen messua tule kirkkoon **klo 17.00** ja ilmoittaudu palveluryhmän vetäjälle, joka antaa sinulle korin, johon kolehti kerätään, ja opastaa oman alueen keräämiseen parin kanssa. Klo 17.30 alkaa messutehtävissä olevien yhteinen rukoushetki, mistä tullaan kulkueena kirkkoon.

TISKAAJAT

Tiskiryhmä vastaa ehtoollispikareiden tiskauksesta messuissa. Ryhmä muodostuu vakituista tiskaajista eikä messutiimin tarvitse huolehtia siitä. Tiskaaminen aloitetaan ehtoollisenvieton aikana, jotta pikareita voidaan tarvittaessa viedä uudelleen käyttöön. Tiskauspaikka on sakastissa.

Tiskiporukkaan kuuluu 4-5 henkeä, jotka tulevat sakastiin Ehtoollisen alkaessa. Joku heistä on ottanut vastuulleen järjestellä tiskauspaikan kuntoon n. klo 17.45. Tarvittavat pesuvadit ja muovit haetaan pääeteisen komerosta.

Ehtoollispikarien hoitajat jättävät täydet tarjottimet tiskiinkin ja ottavat puhtaan tarjottimen tilalle palatessaan. Jos pikareita tarvitaan uudelleenkäyttöön, tiskaajat laittavat 20/30 pikaria tarjottimelle ja merkitsevät ylös määrän.

Messun loputtua tiskaajat tai isäntä hakee alttarilta viini- ja leipäästiat, viimeisenä tiskataan öljyastiat. Ehtoollispikarien hoitajat kokoavat

käyttämättömät pikarit kaikilta pöydiltä reikälevyllä ja ilmoittavat palauttamiensa pikarien määrän tiskaajille. Messun jälkeen pikarit laitetaan laatikoihin ja laatikot kaappiin.

Ehtoollisella kävijöiden määrä lasketaan pikareista!

Pikarien laskenta: Jos kaikki ehditään tiskata ja kuivata ennen messun loppua, on helppo reikälevyiltä (a 56 kpl) laskea paljonko kävijöitä oli. Näin tapahtuu kuitenkin harvoin. Siksi yleisin tapa on laskea palautettavien pikarien määrä ja vähentää se kokonaismäärästä, jonka näkee, kun kaikki pikarit on kuivattu. Kummassakin pitää muistaa lisätä uudelleen käyttöön otetut pikarit!

ISÄNTÄ

Isäntä on kokenut tuomasmessulainen, joka edustaa jatkuvuutta kokoojan ja liturgin vaihdellessa. Tämä tehtävä uskotaan ja opetetaan muutamille, jotka vuorottelevat keskenään. Isäntä toimii yhteistyössä Aleksanterin kirkon suntion kanssa. Isännän tehtävänä on huolehtia pääalttarista, järjestää alku- ja loppukulkue ja luoda turvallista ilmapiiriä messuun valmistauduttaessa.

Ennen messupäivää isäntä

- * osallistuu ainakin viimeiseen messukokoukseen kirkossa
- * tarkistaa suntion kanssa, että sakastin komeroissa on riittävästi kaikkia messussa tarvittavia tarvikkeita
- * pyytää itselleen parin ehtoollisaineita täydentämään ehtoollisen aikana

Ennen messun alkua isäntä

- * tulee kirkkoon klo 15 ja panee *Isäntä*- lapun rintaansa.
- * kattaa alttaripöydän: risti, Tuomas-ikoni, kukat, alttarikynttilät, ehtoollisvälineet (leipärasiat, viinikannut, leipälautaset, viinimaljat, kalkkiliina, valkoiset liinat), öljykupit, tuikkukynttilät ja Raamattu. Leipärasiat ja viinikannut täytetään kirkon suntion kanssa jo sakastissa.
- * tarkistaa liturgin kanssa, miten alttarille asetetut tavarat on sijoitettu. (Muistin tueksi on kaavakuva, luettelo tarpeistosta ja ohjeet

ehtoollisaineiden määrästä pikarikaapissa sakastissa).

- * osallistuu liturgin tukena ehtoollisavustajien ohjaushetkeen klo 17 ja huolehtii, että liturgi on ymmärtänyt alttaripöydän asiat, erityisesti alkoholittoman viinin ja gluteenittoman leivän, täydennyskäytännöneri pisteissä sekä öljyllä voitelun.
- * opastaa synnintunnustajia, tekstinlukijoita, saarnaajaa ja kolehtikohteen esittelijää mikrofoniin käytössä. Kehota puhumaan hitaasti ja huolellisesti artikuloiden!
- * auttaa pikarilaatikoiden ja -levyjen esille otossa.
- * esisyyttää tuikut (n. 20 kpl) lasikuppeihin tarjottimille (keittiössä). (Jätä tulitikut taskuun.)
- * vie kulkueessa kannettavat tavarat kappeliin ennen rukoushetkeä (luettelo pikarikaapissa).
- * opastaa ristin ja kynttilöiden kantajia.
- * rukoushetken lopuksi järjestää kulkueen ja selittää alttarille kannettavien tavaroiden asettelun.
- * selostaa loppukulkueen, lähtevien kättelyn ovilla ja tavaroiden palauttamisen pääeteisistä.
- * vastaa kalustonhoitajan tehtävien toteutumisesta (kts. tehtävät jäljempänä), jos erillistä kalustonhoitajaa ei messussa ole.

Messussa isäntä

- * sytyttää kynttilät pääeteisessä ennen kulkueen liikkeellelähtöä.
- * seuraa ja opastaa tavaroiden asettelua alttarille.
- * siirtää lankamikkiä tarpeen mukaan, esim. synnintunnustajille alttarikaiteelle ja esirukoilijoille etupenkkiin ja seuraa muutenkin **mikrofonien** käyttöä.
- * on läsnä, kun **kolehti** tuodaan sakastiin ja suljetaan kolehtipusseihin sekä panee toisena (suntion lisäksi) nimensä kolehdin mukaan menevään pankkisiirtolappuun.
- * yleensä toimii toisena ehtoollisaineiden täydentäjänä (kts. ohjeet jäljessä).

Messun jälkeen isäntä

- * on päävastuullinen siitä, että järjestelyt palautetaan ennalleen ja kaikki kirkossa jää hyvään järjestykseen.

KULKUEEN JÄRJESTYS

Tekstinlukija	Krusifiksi
Synnintunnustajat	Isot alttarikynttilät
Esirukousjohtaja	Tekstinlukija
Rukousalttareiden rakentajat	Tuikkukynttilät tms.
Palveluryhmäläiset	- " -
ALBAPUKUISET	
Ehtoollisavustajat	- " -
Saarnaaja ja liturgi	Raamattu Ehtoollismalja ja lautanen

Kulkueessa voi olla mukana kaikki messutehtävissä palvelevat, jotka voivat silloin irrottautua tehtävästään. Järjestystä voi tarpeen vaatiessa muuttaa, mutta albaan pukeutuneet muodostavat mielellään oman ryhmänsä.

Kulkueessa voidaan toki kantaa muutakin alttarin pukemisessa tarvittavaa, kuten esim. kukkia. Eikä kaikilla tietenkään tarvitse olla mitään kannettavaa.

Loppukulkueeseen osallistuvat vain pääalttarilla palvelleet, jotka ovat valmiina kirkon etuosassa. Krusifiksi kulkee jälleen ensimmäisenä ja isot alttarikynttilät heti sen perässä. Tuikkukynttilät jäävät alttarille. Ristinkantaja odottaa rauhassa ristikäytävällä, kunnes kaikki ehtivät mukaan. Ei ole kiirettä; loppulaulua riittää!

KALUSTONHOITAJA

Kalustonhoitaja toimii isännän alaisena.

Kalustonhoitajan tehtävät ovat: 1) messussa käytettävien pikkupöytien kantaminen paikoilleen, 2) tuolien kantaminen kuorin takaosaan, 3) lukupulpetin siirtäminen, 4) messuopasteiden kiinnittäminen, 5) messun jälkeen tarvikkeiden poistaminen paikoiltaan ja vieminen vakituisiin säilytyspaikkoihinsa.

Ennen messun alkua kalustonhoitaja

* nostaa **mainostelineet** *Tuomasmessu tänään klo 18* jokaiselle ovelle ovien eteisestä.

* kantaa tarvittavat **pöydät** sakastin eteisestä ehtoollisenjakopisteisiin, pääovelle ja miksaajalle. Kaksi pöytää sijoitetaan kuorikorokkeen eteen rinnakkain käytävän sivuille, kaksi vasemmalle etupoikkikäytävälle peräkkäin, kaksi oikealle etupoikkikäytävälle peräkkäin ja kaksi pöytäparia keskikäytävän takaosaan sen molemmin puolin. Pääeteiseen kannetaan kaksi rinnakkain sijoitettavaa pöytää, jotka ovat laulukirjoja varten. Jos pöytiä riittää, yksi tai kaksi kannetaan sakastiin ehtoollispikareiden tiskausta varten. (valmis viim. klo 16:00).

* järjestää **12 tuolia** alttaripöydän taakse kuorin takaseinän viereen ja laittaa niille laulukirjat ja käsiohjelmat. (valmis viim. klo 17).

* siirtää **lukupulpetin** kuoron puolelta saarnatuolin puolelle.

* asettaa kirkkosalin **opaskyltit** paikoilleen. Gluteenittomasta ehtoollisleivästä ja alkoholittomasta viinistä kertova kyltti sijoitetaan lähelle orkesterin edessä poikkikäytävällä olevia ehtoollispöytiä, ilmoittautumiskyltti saarnatuolin puolelle. Kyltit kiinnitetään valkotarralla. (Ei vanhalla sinittarralla.) Kylttejä säilytetään sakastin komeron ylähyllyllä verhon takana.

Kalustonhoitaja avustaa mahdollisissa muissa kaluston siirroissa, mm. nostaen messussa käytettävien laulukirjojen laatikot esille ja messun jälkeen paikoilleen.

Messun jälkeen kalustonhoitaja huolehtii, että kaikki edellä mainitut kalusteet, esineet ja opaskyltit tulevat takaisin säilytyspaikkoihinsa.

EHTOOLLISAINEIDEN TÄYDENTÄJÄT

Ehtoollisaineiden täydentäjät (mieluiten nainen ja mies), jotka toimivat isännän alaisuudessa, varmistavat leivän ja viinin riittämisen ehtoollisen jakopisteissä. Isäntä toimii yleensä toisena täydentäjänä.

Ennen messun alkua täydentäjät

- * tarkistavat, mitkä täydennysastiat viedään alkoholittomaan jakopisteeseen
- * varaavat itselleen albat suntiolta

Messun aikana täydentäjät

- * menevät sovittuna aikana sakastiin pukemaan albat ja odottamaan alttarin sivuovelle valmiina lähtemään liikkeelle
- * menevät alttaripöydän luo (tekevät ristinmerkin) ja ottavat kirkon takaosaan menevät täyttöastiat siten, että nainen kantaa leipärasiaa ja mies viinikannua
- * seuraavat takaosaan meneviä jakajapareja kävellen rinnakkain pääkäytävää heidän perässään ja jättävät astiat jakopaikalle tyhjälle pöydälle
- * palaavat alttarille ja vievät alkoholittoman jakopisteen täydennysastiat
- * palaavat alttarille ja ottavat kolmannet täydennysastiat ja seuraavat, milloin etuosan jakajien leipälautaset ja viinimaljat alkavat tyhjetä
- * kiertävät jakajien luona ja häiritsemättä ehtoollisen jakoa antavat täydennystä siten, että täydentäjä kaataa viiniä kannusta maljaan, mutta leivän ottaa jakaja itse täydentäjän avattua leipärasian kannen
- * vievät - kun täyttötarvetta ei enää ole - täyttöastiat takaisin alttaripöydälle ja siirtyvät kirkon takaosan jakopaikkaan (huom. kuorolaiset tulevat etuosan jakopisteisiin ehtoolliselle vielä kirkkokansan jälkeen.)
- * kun ehtoollisen jako takana loppuu, täydentäjät hakevat astiat ja vievät ne alttaripöydälle
- * noutavat alkoholittoman jakopisteen täydennysastiat alttaripöydälle ja siirtyvät alttarin sivuun odottamaan ehtoollisen päätössanoja.

EMÄNTÄ

Kirkkosalissa toimiva messuemäntä on kokenut tuomasmessulainen, joka tuntee hyvin kirkkotilan ja messuprosessin. Hän on messuvalmistelujen aikana kirkossa paikalla vapaana palvelemaan kaikenlaisissa tarpeissa, erityisesti uusia palveluihmisiä, jotka kokevat epävarmuutta tehtävässään tai muuten haluavat kysellä Tuomas-asioita. Emännän toivotaan osallistuvan viimeiseen messukokoukseen kirkossa. Kirkkosalin emännän tehtävää vuorollaan hoitamaan on sovittu useita naisia.

* **Isäntä ja emäntä** ovat työpari; emäntä palvelee kirkkosalin puolella ja isäntä sakastin puolella.

* Emäntä tulee kirkkoon klo 15 ja laittaa *Emäntä*- nimilapun rintaansa ja on valmiina siellä, missä apua tarvitaan ja vastaamassa erilaisiin ihmisten kysymyksiin. Tärkeätä olisi, että emännällä olisi aikaa olla vain **läsnä kirkkosalissa** kaikille tarvitseville.

* Emännän erityistehtävänä on **rippihuoneiden** kuntoon laitto. Rippi-isä on eteisen morsiushuoneessa ja rippiäiti toisen kerroksen pienessä kappelissa. Emäntä huolehtii tilat kuntoon niin että siellä on myös krusifiksi / risti / ikoni, Raamattu, virsikirja ja paperinenäliinat. Rippihuoneitten oviin pannaan kyltit, joihin liitetään rippipappien nimet. Eteiseen ja kirkkosaliin pannaan tarvittavat ohjaavat opasteet. Kyltit kiinnitetään valkotarralla. Näitä tavaroita säilytetään koreissaan sakastin komeron lähyllyllä verhon takana.

* Emäntä huolehtii kankaat pääeteisen kirjapöydille. Nämä kankaat säilytetään myös sakastin komeron lähyllyllä.

* Emäntä on valmiina auttamaan klo 17 pidettävässä **esirukoilijoiden opastushetkessä**, jos esirukousjohtaja ja rukousalttaripalvelija ovat asiassa kokemattomia. Siinä käydään läpi esirukouksen toteuttamisessa huomioon otettavat asiat (erillinen ohjepaperi), sekä opastetaan ja kokeillaan mikrofoniin käyttöä, mihin miksaaja-Teemulta voi pyytää tukea.

- * Emäntä huolehtii siitä, että **messuesitteitä** ja muuta mahdollista jaettavaa on tervetulotoivottajien pöydillä ja kehottaa heitä aktiivisesti jakamaan niitä messun loppuessa.
- * Emäntä tukee palveluvetäjää, jolla usein on kiire palveluihmisten opastamisessa. Tervetulotoivottajien on tärkeää huomioida esim. **laulukirjojen** kokonaistilanne kaikissa kolmessa jakopaikassa. Jos kirjat tervetulotilanteessa loppuvat, niitä on syytä mennä katsomaan muilta ovilta. Kun tervetulotoivottajat messun jälkeen huolehtivat kirjat laatikkoihinsa, ne tasataan eri oville siten, että 2 laatikkoa tulee pääeteisen komeroon ja Metson puoleiselle ovelle pöydän alle sekä 1 laatikko puistonpuolen pöydän alle. Kirjoja ei pidä kasata kukkuroilleen. Huolella järjestetyt kirjat säästävät laulukirjojamme, jotka ovat loppuunmyytyjä.
- * Muitten lähtiessä rukoushetkeen kappeliin, emäntä **jää kirkkosaliin**, missä sinä aikana voi nousta esiin hoidettavia asioita. Myös messun aikana hän harkintansa mukaan voi seurata kirkkosalin tilannetta. Varsinkin pääoven tuntumassa saattaa emännän apu olla tarpeen.
- * **Messun jälkeen** rippihuoneiden tavarat ja opasteet palautetaan paikoilleen sakastin komeron ylähyllylle. Muutenkin emäntä isännän kanssa katsastaa, että kirkossa jää kaikki hyvään kuntoon.

TARJOILUEMÄNNÄT

Kirkossa pitkään palvelleille tarjotaan välipalana voileipää ja kahvia noin klo 16.30 alkaen.

Messun jälkeen on kryptassa teejatkot, jolloin tarjoillaan teetä ja korppua/pullaa.

Kirkkosaliemäntien vastaava on Sirkka Heinonen, 040 773 6287, talkookahvien yhteyshenkilö on Kaija Jääskeläinen, 050 3060 763, ja teejatkot hoitaa Nilima Heino.

KRYPTASSA MESSUPÄIVÄNÄ

VÄLIPALATARJOILU

Monet ovat kirkossa pitkään valmistelemassa messua. Heille on tarjolla voileipää ja kahvia noin klo 16.30 alkaen. Tarjoilusta huolehtii Nilima Heino. Yhteyshenkilö on Kaija Jääskeläinen, p 050 3060 763, kaija.jaaskelainen(at)[live.fi](mailto:kaija.jaaskelainen@live.fi).

PYHÄKOULU

Kryptan takaosaan järjestetään ennen messun alkua paikka pyhäkoulua varten. Lasten kanssa toimii Tuomasmessun vapaaehtoinen, pyhäkoulunohjaaja-nuori ja seurakunnan lastenohjaaja. Pyhäkoulun järjestelyistä vastaa Kaija Jerkku (kaija.jerkku(at)kotiposti.net) .

TEEJATKOT

Messun jälkeen pannaan kryptassa tarjolle teetä ja korppua/pullaa. Tarjoiluasioista huolehtii Nilima Heino. Yhteyshenkilö on Kaija Jääskeläinen (kaija.jaaskelainen(at)live.fi).

KIRKON POHJAPIIRROS

KIRKON POHJAPIIRROS: EHTOOLLISEN JAKAJAPARIT JA RUKOUSALTTARIT

